

panorama

inforegio

34

lato 2010

Polityka regionalna – zintegrowane podejście

Szeroka perspektywa

ARTYKUŁ WSTĘPNY

Dirk Ahner

3

PRZEGLĄD

Zintegrowane podejście do polityki spójności

4-5

WYWIADY

Fabrizio Barca – Brian Robson

6-9

WIEŚCI Z EUROPY

Projekty z Portugalii, Węgier, Francji, Polski, Niemiec i Belgii

10-13

BAWARIA POD LUPĄ

Bawaria: zintegrowane działania pomagają słabszym strukturalnie obszarom w pełni rozwinąć ich możliwości

14-15

WSPÓLNY MIANOWNIK

Integracja w działaniu

16-17

COŚ DLA KAŻDEGO

Rozwój miejski i polityka zintegrowana – Wsparcie Wspólnoty na rzecz rozwoju miast

18-20

DODATEK SPECJALNY

Regiony najbardziej oddalone – zintegrowane podejście

21

SPRAWY REGIONALNE

Polityka spójności: podstawy strategii Europa 2020

22-23

NASZE PROJEKTY OD WEWNĄTRZ

Popakademia w Mannheim od środka
Ośrodek Nano-Zdrowia przy Uniwersytecie w Swansea od wewnątrz

24-25

26-27

WSPÓŁPRACA SIECIOWA

Wspólne pomysły, wspólne rezultaty (nagrody RegioStars 2010, Open Days 2010, Doroczna konferencja URBACT)

28

DATY Z KALENDARZA – WYRAŹ SWOJĄ OPINIĘ

„Integracja”, „podejście zintegrowane”, „zintegrowane kształtowanie polityki” – w tym wydaniu „Panoramy” zajmiemy się znaczeniem, jakie kryje się za tymi słowami. Współzależność polityk oznacza, że np. systemy transportu muszą nie tylko świadczyć usługi na rzecz pasażerów, ale także uwzględniać czynniki środowiskowe, takie jak efektywność energetyczna, poziomy hałasu czy zanieczyszczenie powietrza.

Wpływ niedawnego kryzysu gospodarczego na UE sprawia, że potrzeba stworzenia efektywnych instrumentów politycznych jest tym pilniejsza. Na tle tych wydarzeń Komisja opublikowała strategię Europa 2020, która określa następujące cele:

- Rozwój inteligentny: rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji.
- Rozwój zrównoważony: wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej.
- Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu: wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną.

Osiągnięcie tych celów będzie wymagało podejścia, które w pełni koncentruje się na tym, w jaki sposób jeden obszar polityki oddziałuje na drugi.

Przygotowanie następnej generacji programów po roku 2013 umożliwi zwiększenie efektywności i jakości realizacji celów polityki spójności. Bardzo istotne jest, by skorzystać z możliwości zweryfikowania polityki, aby zostały w niej uwzględnione oddziaływanie i rezultaty.

W miarę nasilania się debaty na temat przyszłej europejskiej polityki spójności, jedną z kwestii wymagających poruszenia jest sposób, w jaki polityka może stworzyć odpowiednie ramy dla zintegrowanych rozwiązań skrojonych na miarę wiedzy i preferencji obywateli, a jednocześnie uniknąć podejścia „jeden rozmiar dla wszystkich”.

W tym wydaniu „Panoramy” sprawdzamy, w jakim stopniu wykorzystywane jest obecnie podejście zintegrowane, zwracając szczególną uwagę na Bawarię, a także na przykłady z Francji, Niemiec, Polski, Portugalii i Węgier. Szczegółowy opis Eurometropolis, Lille-Kortrijk-Tournai, pokazuje, w jakim zakresie ma ono zastosowanie do współpracy terytorialnej.

Podejście zintegrowane sprawdziło się także w kontekście miejskim, a nasz artykuł „Rozwój miejski i polityka zintegrowana” pokazuje, jak europejska polityka spójności przyczynia się do wspierania zintegrowanego rozwoju miejskiego.

Najbardziej oddalone regiony Europy również zasługują na zainteresowanie, ponieważ często borykają się z trudnościami w przewyżczeniu dystansu, jaki dzieli je od europejskich ośrodków wzrostu gospodarczego. W tym przypadku podejście terytorialne, będące nieodłącznym elementem europejskiej polityki spójności, może odegrać szczególnie istotną rolę.

Na zakończenie swoje opinie na temat podejścia zintegrowanego przedstawią dwaj specjaliści w tej dziedzinie: profesor Brian Robson z Uniwersytetu w Manchesterze (Zjednoczone Królestwo) i profesor Fabrizio Barca, autor niezależnego raportu „An Agenda for a Reformed Cohesion Policy” (Program na rzecz zreformowanej polityki spójności).

Mam nadzieję, że to wydanie „Panoramy” będzie się cieszyć dużym zainteresowaniem i że uda się Państwu włączyć część zaprezentowanych przez nas koncepcji i pojęć do codziennej pracy.

Przyjemnej lektury!

Dirk Ahner

Dyrektor Generalny, Komisja Europejska
Dyrekcja Generalna ds. Polityki Regionalnej

ZINTEGROWANE PODEJŚCIE DO POLITYKI SPÓJNOŚCI

W ostatnich latach tematem debaty wokół europejskiej polityki spójności były jej korzyści wynikające ze „zintegrowanego podejścia” do kształtowania polityki. Ale co to właściwie znaczy? W tym wydaniu „Panoramy” wyjaśnimy, na czym polega podejście zintegrowane.

Skąd wziął się pomysł?

Podejście zintegrowane ma swój początek w latach tworzenia się europejskiej polityki spójności. W 1957 r., kiedy sześć państw założycielskich podpisywało Traktat Rzymski, celem ich było „wzmocnienie jedności swych gospodarek i zapewnienie ich harmonijnego rozwoju, poprzez zmniejszenie różnic istniejących między poszczególnymi regionami oraz opóźnienia regionów mniej uprzywilejowanych”. Inspiracją dla tego celu była obawa, że niektóre słabiej rozwinięte regiony nie będą mogły skorzystać z dalszej integracji rynków.

Dalsze rozszerzenia znacznie zwiększyły regionalne rozbieżności w UE. W 1986 r., kiedy do Unii dołączyły Grecja, Hiszpania i Portugalia, odsetek populacji żyjącej w regionie, gdzie PKB na głowę wynosiło poniżej 30% średniej UE, skoczył z 12,5% do 20%. Dwa ostatnie rozszerzenia drastycznie zwiększyły różnice regionalne w poziomach rozwoju i dodatkowo wzmocniły potrzebę utworzenia polityki wspierającej rozwój we wszystkich regionach.

Traktat lizboński otwarcie uznaje spójność terytorialną za fundamentalny cel Unii, tuż obok spójności gospodarczej i społecznej. Oznacza to, że należałoby gruntowniej rozważyć terytorialny wpływ polityk Wspólnoty i spraw terytorialnych, w tym celów przedstawionych w ramach strategii Europa 2020.

Podejście zintegrowane podkreśla, że wspieranie rozwoju wymaga ścisłej koordynacji polityki publicznej. Dla przykładu zarówno inwestycje w infrastrukturę, jak i w edukację i innowacje mogą przyczynić się do rozwoju. Jednak tego rodzaju koordynacja może faktycznie mieć miejsce jedynie na szczeblu regionalnym, ponieważ czynniki wzrostu bardzo się różnią w zależności od regionu. W rezultacie polityka spójności opiera się głównie na strategiach zintegrowanego rozwoju regionalnego.

Obecna sytuacja

W ostatnich latach europejska polityka spójności przyjęła nowy model regionalnego rozwoju gospodarczego. Ewoluowała od polityki, której celem było rekompensowanie regionom ich niekorzystnej sytuacji, do polityki mającej na celu poprawę wzrostu regionalnego i konkurencyjności. W takim właśnie zakresie podejście zintegrowane może być niezwykle cenne. Wybór jednego obszaru polityki, na przykład transportu, nie

ma sensu, jeżeli nie uwzględną się polityki w zakresie ochrony środowiska, spraw społecznych czy gospodarczych.

Według najnowszych badań wzrost gospodarczy nie zależy po prostu od dostępności zasobów, ale od zdolności efektywnego zarządzania współzależnymi czynnikami wzrostu. Na przykład w raporcie OECD z 2009 r. stwierdzono, że postępy w zakresie infrastruktury same z siebie nie prowadzą automatycznie do wyższego wzrostu. Jakkolwiek po połączeniu ich z postęпами w zakresie edukacji i innowacji, wpływ inwestycji w infrastrukturę na wzrost staje się znaczący.

Na tej samej zasadzie nawet jeśli badania i rozwój koncentrują się na jednym poszczególnym obszarze lub regionie, niekoniecznie oznacza to, że korzyści będą odczuwalne jedynie w obrębie danego regionu. Wyniki jednego regionu w konkretnym sektorze mogą być często blisko związane z wynikami w innym. Pod tym względem strategie regionalnego rozwoju gospodarczego nie powinny być opracowywane odrębnie.

Ale jak wszystkie te cele ze sobą połączyć?

Celem nadrzędnym europejskiej polityki spójności od zawsze było wspieranie harmonijnego rozwoju Unii i jej regionów. Pod tym względem znacząco przyczynia się ona do trzech celów strategicznych programu Europa 2020:

- Rozwój inteligentny, poprzez zwiększenie konkurencyjności, zwłaszcza w regionach słabiej rozwiniętych;
- Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu, poprzez wspieranie zatrudnienia i poprawę dobrobytu obywateli;
- Wzrost przyjazny środowisku, poprzez ochronę i poprawę jakości środowiska.

Nowy punkt informacji turystycznej dla odwiedzających teatr rzymski w Méridzie, region Estremadura, Hiszpania

Polityki integracyjne i terytorialne

A zatem w jakim zakresie podejście zintegrowane pokrywa się z polityką o charakterze terytorialnym, taką jak europejska polityka spójności? Realizacja programów europejskiej polityki spójności na co dzień uwydatnia potrzebę współpracy z wieloma szczeblami zarządzania. Prowadząc bliską współpracę na szczeblu europejskim, krajowym, regionalnym i lokalnym, europejska polityka spójności może zwiększyć spójność i synergii pomiędzy różnymi politykami. Może to również przyczynić się do rozpowszechniania się dobrych praktyk.

Podejście terytorialne zwraca także uwagę na potrzebę prowadzenia działań z większą elastycznością w stosunku do wielkości obszaru geograficznego, który może być niewielki, jak w przypadku wysp lub dzielnic miejskich, albo duży, jak w przypadku regionów wielkomiejskich lub makroregionów, np. Morza Bałtyckiego. Dla przykładu niektóre programy polityki spójności mają na celu poprawę dostępu do sieci szerokopasmowej w tych częściach swoich regionów, w których zwrot z inwestycji nie jest na tyle wysoki, by zmotywować firmy do działania we własnym zakresie. Inne programy mogą być zainteresowane posiadaniem wymiaru multiregionalnego umożliwiającego im wprowadzenie wspólnej strategii na rzecz funkcjonalnego obszaru. Aspekt geograficzny wciąż nie jest bez znaczenia.

Integracja niesie ze sobą wyzwania

Podejście zintegrowane wiąże się również z wyzwaniami dla osób pracujących w terenie. Przyjęcie podejścia zintegrowanego na rzecz regionalnego rozwoju gospodarczego wymaga od decydentów wykorzystania strategii programowych, które odpowiadają na autentyczne potrzeby, nie dając się zwieść względną łatwością wydawania środków finansowych na indywidualne sektory.

Wymaga to określania celów w oparciu o analizę wyzwań, przed jakimi stoi dany region. Na przykład należałoby uwzględnić – najlepiej w skali krajowej – rolę systemu transportu w ułatwianiu realizacji szerszych celów gospodarczych, społecznych i środowiskowych.

Strategie lokalne nie powinny być formułowane odrębnie, a z uwzględnieniem strategii realizowanych w innych obszarach, jak np. regiony sąsiadujące. W tym zakresie europejska polityka spójności ma doświadczenie we wspieraniu rozwoju programów koordynacji transregionalnej, które są potrzebne, by pomagać regionom UE we wzajemnym oddziaływaniu i wykorzystywaniu własnych synergii. Mówiąc krótko, podejście zintegrowane, przy zachowaniu koordynacji działań w różnych obszarach polityki, pozwoli osiągnąć lepsze rezultaty niż inicjatywy indywidualne.

„ ...podejście zintegrowane wiąże się również z wyzwaniami dla osób pracujących w terenie. ”

Dworzec kolejowy Estação do Oriente w Lizbonie, Portugalia

FABRIZIO BARCA

Dr Fabrizio Barca jest dyrektorem generalnym we włoskim ministerstwie gospodarki i finansów.

Barca, który pełni obecnie funkcję specjalnego doradcy Komisji UE, jest wykładowcą uniwersyteckim w dziedzinie nauk politycznych w Paryżu. Jest także autorem wielu prac na temat ładu korporacyjnego i historii Włoch.

W swoim raporcie na temat przyszłej polityki spójności stwierdza pan, że jest to polityka o „charakterze terytorialnym”. Jak ma się do tego podejście zintegrowane do kształtowania polityki jako takie? Czy istnieje związek pomiędzy tymi dwoma sposobami postrzegania procesu kształtowania polityki?

Podejście „terytorialne” to strategia polityczna, której celem jest wspieranie rozwoju z zewnątrz (spoza danego terytorium) poprzez działania dopasowane do danego kontekstu. Integracja pośród różnych działań sektorowych jest składnikiem kształtowania polityki o charakterze terytorialnym, razem z kontraktami, systemami wielopoziomowego sprawowania rządów i partnerskimi.

Integracja wymaga podejścia terytorialnego, ponieważ różnych działań sektorowych nie da się wcielić nigdzie indziej niż na szczeblu docelowym. Współpracę sektorową można prowadzić w stolicach federacji, państwa czy regionu, ale wówczas wszelka integracja będzie zaledwie teoretyczna. Specyfikę danego obszaru da się uwzględnić jedynie na poziomie projektu. Wtedy dopiero staje się jasne, że tylko zastosowanie „czterech różnych elementów jednocześnie” może przynieść oczekiwane rezultaty.

W Pańskiej pracy zatytułowanej „The Union and Cohesion Policy – Thoughts for Tomorrow” (Unia i polityka spójności – pomysły na przyszłość) przedstawia Pan szereg wyzwań, przed jakimi stoi UE, wyzwań naturalnych, gospodarczych i społecznych. Czy zechciałby pan wyjaśnić, jak podejście zintegrowane do tych kwestii mogłoby pomóc i dlaczego?

Istnieje wiele powodów, w tym trzy najistotniejsze. Po pierwsze wyzwania, o których mowa, są z natury terytorialne. Wyzwania

związane zarówno ze zmianą klimatu, jak i migracją, czy choćby z potrzebą innowacji, przejawiają się jako problemy dostrzegalne jedynie na najniższym poziomie.

Drugi powód jest następujący: aby stawić czoło bieżącym wyzwaniom należy połączyć wiedzę codzienną i uniwersalną, nieopartą o konkretny kontekst, z wiedzą, jaką dysponują interesariusze działający na szczeblu lokalnym. Potrzebna jest również praktyczna wiedza lokalna, a także podejście, dzięki któremu zdołamy ją wydobyć.

Trzeci element ma związek z realizacją. Jak mieliśmy okazję przekonać się zarówno na przykładzie Stanów Zjednoczonych, jak i Europy, warunkiem efektywności w polityce jest świadomość, że żadne rozwiązanie nie jest ostateczne. Rozwiązania ostateczne po prostu nie istnieją. Niezależnie od tego, jak bardzo skuteczna jest dana polityka, wkrótce przestanie być skuteczna, ponieważ ludzie znajdą sposób, by ją obejść. Dlatego właściwym sposobem na kształtowanie, wypracowywanie i prowadzenie polityki jest eksperymentalizm – pojmowany jako polityka, która pozwala ludziom eksperymentować z rozwiązaniami, a także monitorować, krytykować oraz wyrażać zgodę i sprzeciw. Podejście terytorialne w polityce pozostawia miejsce dla eksperymentalizmu.

Mówi Pan o potrzebie jasnego i wyraźnego rozróżnienia pomiędzy działaniami w ramach polityki skierowanymi na zwiększenie dochodu i wzrost a tymi, których celem jest zmniejszenie nierówności. Czy nie jest to sprzeczne z podejściem zintegrowanym?

Celami każdej polityki rozwojowej są sprawiedliwość i efektywność: integracja społeczna, która odnosi się do wielowymiarowych aspektów dobrobytu człowieka, oraz pełne wykorzystanie potencjału, który jest atrybutem efektywności. Wtedy należy postawić pytanie: „Czy nie jest prawdą, że właśnie przyczyny niezrealizowania założeń integracji społecznej wyjaśniają również nieskuteczność pełnego wykorzystania potencjału?”

Nie ma wątpliwości, że szanse na pojawienie się innowatorów w miejscu, w którym instytucje i potencjał są słabe, są ograniczone, natomiast istnieje tendencja, że na miejscu pozostaje „stara gwardia”, co prowadzi do instytucjonalnej stagnacji.

” Integracja wymaga podejścia terytorialnego. ”

Polityka o charakterze terytorialnym, odpowiednio wykorzystana, zmieni instytucje i będzie oddziaływać na innowacje – ale tylko w perspektywie długofalowej. Jednakże, choć przyczyna może być ta sama, nie jest tak, że poprzez zwiększenie integracji społecznej na pewno dojdzie do stymulacji potencjału czy odwrotnie. Zbyt długo ukrywaliśmy agendę społeczną za agendą na rzecz efektywności. Twierdziliśmy, że jesteśmy w stanie zrealizować oba programy jednocześnie. To jednak nie jest możliwe.

Ponadto, co ważniejsze, nie jest tak, że działania, które przynoszą najlepsze rezultaty w zakresie jednej kwestii, będą również optymalne w przypadku innej. Podam konkretny przykład: wyobraźmy sobie region, który boryka się z problemem źle działającego systemu edukacji i inwestuje fundusze regionalne w podniesienie jakości oferowanego kształcenia. Mamy dwadzieścioro najlepszych, potencjalnie genialnych studentów, dla których niezbędne jest uczestnictwo w kursach mających się radykalnie ulepszyć. Mamy też przeważającą większość osób kończących edukację bez kwalifikacji w wieku 16 lat.

Na jaki cel przeznaczymy środki pieniężne? Jeśli zainwestujemy w zdolnych oraz w ich możliwości i pomysły, po krótkim czasie oczekiwania zapewnimy sobie pozytywne efekty w dziedzinie badań i innowacji. W ten sposób zwiększymy konkurencyjność regionu. Jeśli jednak zainwestujemy w osoby niewykwalifikowane, przedwcześnie kończące naukę nie zrobimy nic na rzecz innowacji w regionie, ale za to ogromnie przyczynimy się do zwiększenia integracji społecznej, ponieważ osoby te po dwóch, trzech latach staną się lepszymi obywatelami i w większym stopniu zadbają o siebie i o swoich bliskich.

Rozwój obejmuje oba aspekty i polityka spójności także powinna je obejmować, jednak należy zajmować się nimi poprzez zastosowanie jasno określonych, odrębnych działań, które z założenia poświęcone są albo jednemu, albo drugiemu celowi.

Istnieje jeszcze jedna przyczyna, by trzymać się tego założenia, a ma ona związek z osiągnięciem wyników. Jeśli uznamy, że realizujemy oba zamierzenia jednocześnie, administracja publiczna na szczeblu lokalnym nie określi jasno, do czego zmierza. W ten sposób uniknie monitorowania i weryfikacji wyników. Poprzez klarowne rozróżnienie poszczególnych celów uzyskamy większą przejrzystość i przekonamy się, co faktycznie zostało zrobione.

Obecnie uwaga skupia się na systemie oceny – czy zintegrowane kształtowanie polityki nie będzie trudniejsze w ocenie?

Uczciwa odpowiedź brzmi „tak” – podejście zintegrowane utrudnia dokonanie oceny ilościowej, drobiazgowej, na podstawie wpływu scenariusza alternatywnego, ponieważ z definicji łączenie różnych działań sektorowych oznacza, że działania te są wieloskładnikowe. Aby zwiększyć szanse dzieci żyjących w mniej uprzywilejowanych obszarach, warto opracować pakiet, który będzie obejmował jakość nauczania, bezpieczeństwo dzieci w szkole i na ulicach, ich mobilność itd.

Ocena takiego pakietu stanowi problem: nigdy nie wiemy bowiem, który z komponentów się sprawdza; uzyskujemy rezultat, że pakiet spełnia swoje założenia, jednak wciąż nie wiemy dlaczego i konkretnie w jaki sposób. Czy jednego założenia nie dałoby się zrealizować bez udziału innych?

Dlatego stanowi to większe wyzwanie, jednak kluczem jest eksperymentalizm – który dopuszcza się w ramach podejścia terytorialnego – ponieważ zachęca do otwartej, szczerzej dyskusji z tymi, których sprawa bezpośrednio dotyczy. Jest to laboratorium, w którym współpraca odbywa się w czasie rzeczywistym i które dopuszcza możliwość porażki.

BRIAN ROBSON

Brian Robson jest profesorem emerytowanym na Uniwersytecie Manchester.

W Ośrodku Studiów Polityki Urbanistycznej (Centre for Urban Policy Studies, CUPS), którego był założycielem w 1983 r., Robson prowadził na zlecenie rządu szeroko zakrojone badania, mające na celu ocenę polityki miejskiej i regionalnej.

Jaka jest wartość dodana przyjęcia podejścia zintegrowanego do regionalnego rozwoju gospodarczego?

Do skutecznego rozwoju gospodarczego mogą przyczynić się dwa aspekty integracji. Na początek należy połączyć różne „dziedziny” gospodarki. Mieszkalnictwo, transport, zatrudnienie, jakość środowiska, a wówczas wszystkie te elementy społeczne oddziałują na siebie wzajemnie, wpływając na rozwój gospodarczy. Jednak, ze względów administracyjnych, ustalenia dotyczące zarządzania są niezmiernie dzielone na odrębne dziedziny. Wypracowanie wspólnych priorytetów w zakresie tak obszernych dziedzin nigdy nie jest łatwe, ponieważ każda z nich ma własne cele, priorytety i budżet. Niemniej jednak dążeniem regionalnego rozwoju gospodarczego jest określenie sposobu, w jaki te instytucjonalnie odrębne elementy oddziałują na siebie. Kluczowe powiązania pomiędzy rynkami pracy a rynkami mieszkaniowymi stanowią fundamentalną strukturę gospodarki. To z kolei zwiększa potrzebę zaangażowania polityk w zakresie transportu – które nie są najmocniejszą stroną niektórych państw członkowskich.

Kolejną korzyścią jest umiejscowienie w centralnym punkcie programu kwestii przestrzennych. Rozwój gospodarczy zmusza nas wszystkich, byśmy stali się geografami i potrafili rozpoznać istotę obszaru. Na terenie Zjednoczonego Królestwa angielskie agencje regionalne dążą obecnie do zintegrowania odrębnych wcześniej strategii gospodarczych, które były aprzestrzenne, ze strategiami przestrzennymi, które obejmują politykę mieszkaniową. Nie jest to wcale proste, ponieważ zmusza decydentów do określenia najbardziej odpowiedniej geometrii i do postępowania w sposób bardziej selektywny w odniesieniu do priorytetów inwestycyjnych. Połączenie strategii gospodarczej i przestrzennej utrudnia uchylanie się przed realizacją priorytetów. Podkreśla to również znaczenie geometrii miast-regionów w miejscu geografii administracyjnej opartej na rejonach lub formalnych okręgach. Miasta-regiony są właściwsze, ponieważ są funkcjonalnie zdefiniowane, by rozpoznawać ślad pozostawiany przez największe miasta będące motorami naszych post-industrialnej gospodarek.

Jeśli weźmiemy pod uwagę względny rozwój Liverpoolu i Manchesteru, jaką rolę w konkurencyjności miast odegrało podejście zintegrowane?

Konkurencyjność miast porusza trzeci aspekt integracji: włączanie sektorów prywatnych, publicznych i wolontariatu do partnerstw. W przypadku Manchesteru strategia ta przyniosła doskonałe rezultaty. Podwaliną podejścia do stworzenia nowego pomysłu na oblicze miasta jest szereg silnych partnerstw publiczno-prywatnych. Wiele poważnych działań podjętych zostało przez instytucje powołane do zachowania bliskiej współpracy z radą i włączenia pracowników z sektora publicznego i prywatnego. Tego typu struktury dają potencjalnym inwestorom większą pewność w zakresie logiki rynkowej oraz wymaganej sprawności procesu decyzyjnego. Najbardziej dramatycznym przykładem jest instytucja powołana do odbudowy obszaru centrum po ataku bombowym w 1996 r. Oddelegowano do niej przedstawicieli samorządu, jak również deweloperów i inwestorów z sektora prywatnego. Realizacja odbudowy centrum przebiegła niezwykle sprawnie, a do tego pobudziła sprzedaż detaliczną oraz rozszerzyła ofertę powierzchni biurowej w sercu Manchesteru. Wszystko to w chwili, gdy otwierano duży pozamiejski kompleks handlowy, co w przypadku opóźnienia mogłoby obniżyć atrakcyjność obiektów w centrum.

Z kolei zwrot gospodarczy Liverpoolu nastąpił całkiem niedawno i w znacznie mniej pewnych okolicznościach. Częściowo było to odzwierciedleniem braku porozumienia pośród znacznie mniej stabilnych władz politycznych miasta. Wielu polityków było przeciwnych współpracy z sektorem prywatnym, a partnerstwa, jakie nawiązano, były nieliczne. Stąd duże kwoty, jakimi miasto było zasilane w ramach Celu 1, początkowo przyniosły jedynie zastój, ponieważ rywalizujący między sobą gracze zabiegali o to, by uzyskać coś dla siebie. Na szczęście mamy to już za sobą. Liverpool przyciąga obecnie nowych inwestorów, a jego perspektywy gospodarcze są mniej ponure. Gdyby miasto było gotowe do zdefiniowania priorytetów poprzez silniejsze zintegrowane partnerstwa, proces poprawy koniunktury mógłby nastąpić wcześniej, nie zaś w trakcie recesji. Niemniej jednak nie warto koncentrować się zbyt mocno na niegdysiejszym braku integracji. W końcu Liverpool, podobnie jak wszystkie miasta, których położenie można określić jako „cul-de-sac”, odczuwa tego skutki: odwrócone od Europy, o ograniczonym zlewisku, ponieważ jego nadbrzeżna lokalizacja ogranicza ślad miasta-regionu zaledwie do 180 stopni.

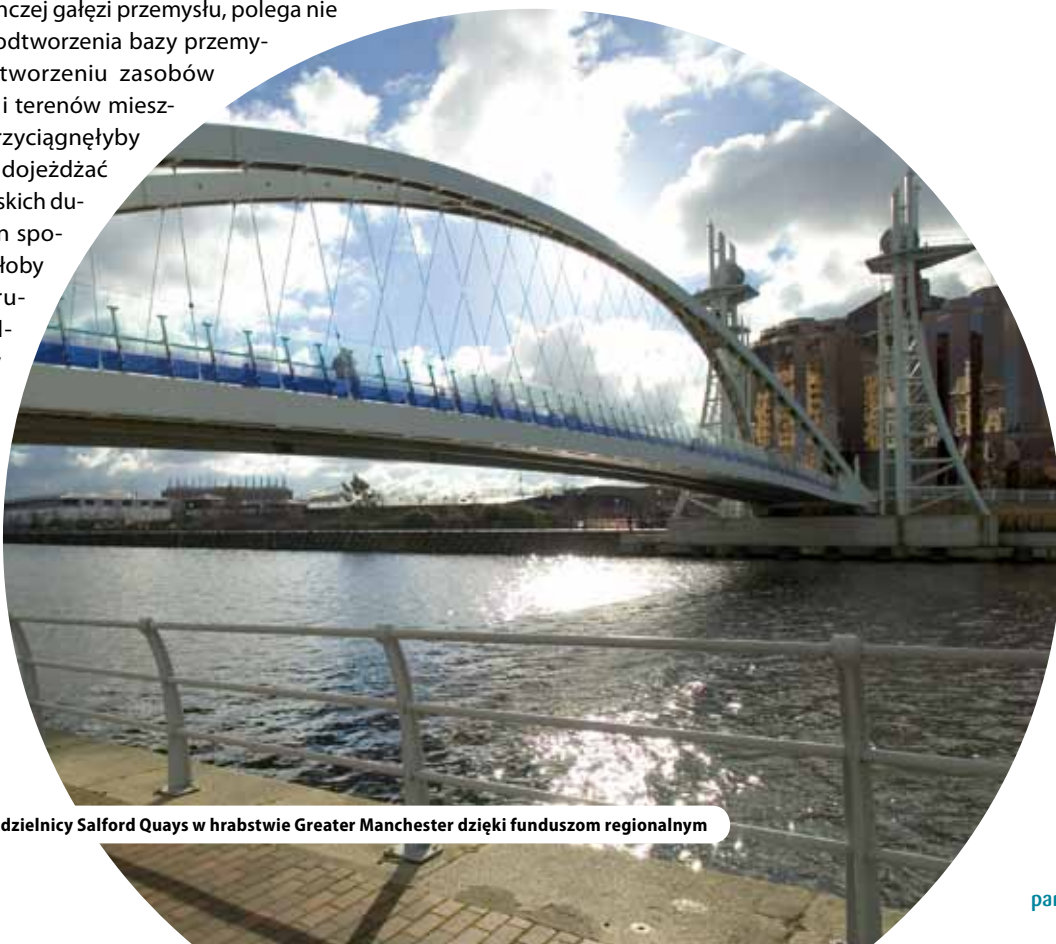
Czy Pańskim zdaniem europejska polityka regionalna ma koncentrować się na zminimalizowaniu nierówności, czy może powinna także dążyć do wzrostu i konkurencyjności?

Zmniejszanie nierówności jest właściwym celem, ale jedną ze sztuczek jest tutaj włączenie mniej uprzywilejowanych obszarów do tych bogatszych i bardziej konkurencyjnych. Może to być kwestią fizycznego dostępu do usprawnienia połączeń transportowych z obszarami zatrudnienia; albo dopasowania umiejętności do potrzeb lokalnych pracodawców; może też wymagać przyciągnięcia bardziej majątnych rodzin do miejsc mniej zamożnych. Dlatego jednym z wyzwań, z jakimi musi zmierzyć się polityka, jest połączenie ubogich obszarów z obszarami wzrostu w rozmaitych skalach przestrzennych – lokalnej, subregionalnej, regionalnej. Zbyt wiele miast i regionów postrzega siebie jako wyspy – być może jest to zrozumiałe dla polityka, który ma za zadanie wstawić się za „skrawkiem ziemi” – niż jako część większego obszaru zagospodarowania. I tym razem pomocna jest szersza perspektywa miasta-regionu. Na przykład w kontekście angielskim najbardziej przekonująca strategia wobec niektórych zubożałych miast, których gospodarka opierała się na zlikwidowanej już pojedynczej gałęzi przemysłu, polega nie tyle na próbach odtworzenia bazy przemysłowej, co na utworzeniu zasobów mieszkaniowych i terenów mieszkalnych, które przyciągnęłyby rodziny skłonne dojeżdżać do pracy do pobliskich dużych miast. W ten sposób miasto zdołałoby przyciągnąć strumień potencjalnych dochodów przez lokalny system podatkowy i objąć pieczę nad lokalnym rynkiem produktów i usług.

„ Połączenie strategii gospodarczej i przestrzennej utrudnia uchylanie się przed realizacją priorytetów. ”

Jakie widział Pan przykłady skutecznej rewaloryzacji, będące skutkiem podejścia zintegrowanego?

Doskonałym przykładem jest wschodni Manchester. Utrata bazy przemysłu ciężkiego pozostawiła ten obszar w nędzy. Jednak szereg inicjatyw finansowanych ze środków rządowych, przez wiele lat świadomie kierowanych na ten obszar przez władze miasta, umożliwił utworzenie jednego wirtualnego źródła zasobów, chociaż środki pieniężne płynęły z różnych wydziałów. Obszar ten wciąż zmaga się z wyzwaniami, jednak dokonano tu imponujących zmian. Do sekretnych składników zaliczają się: wytrwałość – konsekwentne stawianie czoła problemom przez dziesięciolecia; skala – to obszar liczący ponad 1 000 hektarów, co zapewnia mu większe znaczenie polityczne; udział społeczności – autentyczne zaangażowanie lokalnej ludności oraz konsultacje w początkowej fazie programu; zaangażowanie – korzystanie z usług zdolnej, niepodlegającej rotacji kadry; wszechstronność – jednoczesne skupianie się na kwestiach zatrudnienia, szkolnictwa, mieszkalnictwa, opieki zdrowotnej i przestępczości.

Rewaloryzacja dzielnicy Salford Quays w hrabstwie Greater Manchester dzięki funduszom regionalnym

W niniejszej edycji „Panoramy” przyglądamy się z bliska projektom z Portugalii, Węgier, Francji, Niemiec, Polski oraz wspólnemu projektowi francusko-belgijskiemu, by poznać różne formy zintegrowanego rozwoju w działaniu.

Klastry kreatywności – kreatywność siłą napędową działania

Óbidos w Portugalii to miejsce chętnie odwiedzane przez turystów, słynące ze średniowiecznej architektury. To malownicze miasteczko i jego okolice wprost przepięknie atmosfera kreatywności: klaster kreatywny dostarcza regionowi świeżych pomysłów na działalność, co z kolei oddziałuje pośrednio na tradycyjną gospodarkę wiejską.

Stary klasztor świętego Michała w Óbidos został odnowiony i obecnie stanowi siedzibę organizacji System Wspomagający ABC (Support System ABC), oferującej pomoc kreatywnym przedsiębiorcom. Wzornictwo, turystyka, działalność wydawnicza czy jubilerska – rozmaite profile działalności zostały zebrane pod jednym dachem.

„Praca [...] opiera się na zasadniczej myśli: kiedy mamy do czynienia z obszarem niewielkich rozmiarów, a do tego dotkniętym kryzysem, musimy wprowadzać innowacje i tworzyć niepowtarzalne projekty” – mówi burmistrz Óbidos, Telmo Faria. „Klastry kreatywności” to projekt, który przekuwa tę myśl w działanie. Pobudza kreatywność w niewielkich miejscowościach, przez co zachęca do działalności kulturalnej i gospodarczej; jest to podejście stosowane zwykle w dużych miastach.

Choć głównym celem jest promowanie przedsiębiorczości, podejście zintegrowane daje istotne dodatkowe korzyści, np. na rzecz gospodarki opartej na wiedzy lub rehabilitacji dzielnic. Tworzenie galerii, restauracji tematycznych i szkół specjalistycznych, a także organizowanie warsztatów lub targów handlowych idzie ramię w ramię z nowościami w branżach, takich jak turystyka, gastronomia, rolnictwo i przemysł meblarski, które od wielu lat stanowią nieodłączny element gospodarki lokalnej.

Inicjatywa wchodzi w życie w 10 lokalizacjach partnerskich w ramach sieci prowadzonej przez władze Óbidos.

KLASTRY KREATYWNOCI – FINANSOWANIE

Całkowity budżet projektu: 709 337 €
Wkład EFRR: 532 380 €

WIĘCEJ INFORMACJI:

<http://urbact.eu/en/projects/innovation-creativity/creative-clusters/>

Dzielnica Magdolna, Budapeszt: społeczność lokalna przede wszystkim

Pomaganie ludziom, by mogli pomóc sobie – to podstawowa zasada projektu obejmującego dzielnicę Magdolna. Projekt koncentruje się na zagadnieniach społecznych, gospodarczych i środowiskowych, angażując mieszkańców w każdy etap procesu.

Dzielnica Magdolna (będąca częścią okręgu Józsefváros), z wysokimi wskaźnikami bezrobocia i przestępczości, niskim poziomem edukacji oraz złymi warunkami mieszkalnymi, jest jednym z najuboższych obszarów Budapesztu. W 2005 r. ruszył projekt, który miał zmienić tę sytuację. Jego podstawą było założenie, że aby doprowadzić do poprawy warunków życiowych mieszkańców potrzebne jest podejście zintegrowane uwzględniające trzy kluczowe elementy rewaloryzacji zabudowy miejskiej (społeczeństwo, gospodarka i środowisko). A kto mógłby zrealizować to założenie lepiej niż sami mieszkańcy? Angażując ich w proces projektowania i wdrażania rozmaitych środków, ryzyko minięcia się z celami zostało zminimalizowane.

Jednym z przykładów wprowadzenia pomysłu w życie jest projekt obejmujący restaurację placu Mátyás, którego celem było nadanie temu miejscu funkcji społecznej oraz podniesienie standardów mieszkalnych dzielnicy. Podczas spotkań z mieszkańcami w terenie opracowano plany zabudowy, a na etapie projektowania przeprowadzono sondaże. Z kolei uczniowie z pobliskich szkół wykonali na placu kolorowe siedziska. Kolejnymi etapami były: reorganizacja ruchu ulicznego, budowa toalety publicznej, zagospodarowanie obszaru dla pieszych oraz otwarcie domu kultury w budynku dawnej fabryki rękawiczek wznoszącym się nad placem.

Program ten jest pierwszym eksperymentem Węgier obejmującym rehabilitację dzielnicy, umożliwiającym bezpośrednie zaangażowanie mieszkańców i łączącym aspekty społeczne, kulturalne i techniczne.

PROJEKT OBEJMUJĄCY DZIELNICĘ MAGDOLNA – FINANSOWANIE

Całkowity budżet projektu: 8 180 047 €
Wkład EFRR: 7 218 733 €

WIĘCEJ INFORMACJI:

<http://www.rev8.hu/>

Île-de-France: ku bardziej ekologicznej przyszłości

Sektor ekologicznego budownictwa okazał się rozwiązaniem wprost stworzonym dla regionu Seine-Aval. Poprzez stymulację tego nowatorskiego przemysłu, podejmowanych jest wiele współzależnych kwestii oddziałujących na region.

Obszar Seine-Aval, umiejscowiony w górze rzeki Seine na północny zachód od Paryża, ucierpiał z powodu zaniku industrializacji, utraty miejsc pracy, a także rozbieżności pomiędzy kwalifikacjami a wolnymi etatami. To z kolei zaowocowało zwiększeniem się liczby osób dojeżdżających do pracy.

Okazało się, że sektor budownictwa ekologicznego spełnia potrzeby obszaru i wykorzystuje jego zasoby: plany budowy 2 500 nowych domów rocznie począwszy od 2010 r. oraz nowe wytyczne w zakresie efektywności energetycznej budynków stwarzają sprzyjające warunki rozwoju. Znaczna liczba dostępnej siły roboczej oraz istniejących przedsiębiorstw w branży budowlanej oraz bliskie sąsiedztwo rzeki stanowią dodatkowe atuty. W ramach dodatkowych korzyści, wizerunek zawodów w branży budowlanej promowany jest powiązaniem z nowymi technologiami.

Dzięki finansowaniu udostępnionemu w ramach projektu „In’ Europe” na rzecz zintegrowanego rozwoju miejskiego, przedstawiono wszechstronną ofertę obejmującą dostęp do szkoleń, poradnictwo dla przedsiębiorców oraz środki stymulujące popyt. W czerwcu 2009 r. otwarto Agencję Budownictwa Ekologicznego. W agencji mieści się instytut szkoleniowy budownictwa ekologicznego (IFECO), będący pierwszą placówką tego typu w regionie.

Podjęto również wysiłki na rzecz pobudzenia popytu w sektorze budownictwa ekologicznego. Wysiłki te są różne: od kampanii informacyjnych, po środki regulacyjne zwiększające zastosowanie drewna jako surowca budowlanego.

„Instytut jest źródłem mobilizacji” – wyjaśnia Jean-Marie Ripart, dyrektor ds. rozwoju gospodarczego i zatrudnienia w Communauté d’Agglomération Deux Rives de Seine, zajmujący się wdrażaniem projektu. „Przygotowuje ludność do potrzeb przyszłego rynku pracy”.

PROJEKT „IN’ EUROPE” W SEINE-AVAL – ŹRÓDŁA FINANSOWANIA (2007–2013)

Fundusze regionalne:

EFRR: 12 mln €

EFS: 4 mln €

Inne źródła:

EFRROW: 1,07 mln €

WIĘCEJ INFORMACJI:

<http://www.europeidf.fr>

Kapitał innowacyjny: wyprowadzenie badań z laboratorium na rynek

Fundusz Inwestycje Kapitałowe, oferowany przez Małopolską Agencję Rozwoju Regionalnego (MARR), stanowi ogniwo pomiędzy lokalnymi badaczami a przedsiębiorcami.

Dzięki szerokiej gamie szkół wyższych, instytutów biznesowych i naukowych, sektor badań i rozwoju stanowi jeden z kluczowych atutów regionu, co potwierdzają wskaźniki, takie jak liczba zarejestrowanych patentów. Fundusz powstał z myślą o tym, by wykorzystać ten potencjał i zebrać owoce nowych pomysłów. Wymaga to transferu nowych technologii z placówek badawczych na rynek.

Lista sektorów, które skorzystają ze wsparcia finansowego, jest długa. O dofinansowanie starać się mogą projekty w dziedzinach: technologii ICT, energii ze źródeł odnawialnych, ochrony środowiska, technologii służących ochronie zdrowia, inżynierii medycznej i farmacji.

Region zyskuje nie tylko pod względem ekonomicznym; projekt koncentruje się na zagadnieniach, takich jak społeczeństwo informacyjne, środowisko czy opieka zdrowotna, tworząc jednocześnie zastosowanie dla placówek badawczych i edukacyjnych. Rezultatem połączenia rozmaitych kwestii jest ogólna poprawa warunków życiowych.

„Za pośrednictwem funduszu przygotowujemy grunt pod rozwój regionalny wiedzy i innowacji” – mówi Anna Wełmińska, specjalistka ds. preinkubacji w MARR.

Finansowanie udostępniane jest w dwóch etapach: etap preinkubacji obejmuje selekcję projektów, audyty technologiczne oraz wybór prywatnego inwestora. Po nich następuje etap wkładu kapitałowego.

Maksymalna wartość udziałów ograniczona jest do 200 000 €. Dotychczas z funduszu skorzystało 40 osób, w tym badacze, pracownicy naukowcy i przedsiębiorcy.

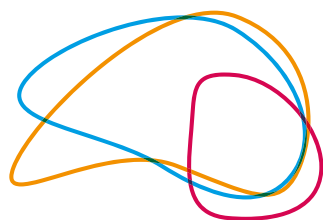
FUNDUSZ INWESTYCJE KAPITAŁOWE – FINANSOWANIE (2009–2013)

Łączny budżet: 6 943 911 €

Wkład EFRR: 85 %

WIĘCEJ INFORMACJI:

<http://www.marr.pl/>

EUROMÉTROPOLE
EUROMETROPOOL
LILLE • KORTRIJK • TOURNAI

Spotkanie odmiennych kultur: Lille-Kortrijk-Tournai – Eurometropolis

Główną ideą stojącą za utworzeniem Eurometropolis było ułatwienie życia mieszkańcom trójkąta przygranicznego, jaki tworzą miasta Lille, Kortrijk i Tournai.

Europejskie ugrupowanie współpracy terytorialnej (EUWT), utworzone w 2008 r., obejmuje konurbację Lille (północna Francja) oraz belgijskie miasta Kortrijk (Flandria) i Tournai (Walonia). Przez aglomerację przebiega kilka linii podziału: obejmuje ona trzy regiony w dwóch krajach, w których obowiązują dwa różne języki (francuski i niderlandzki).

Łączenie rozmaitych aspektów rozwoju terytorialnego okazało się skutecznym sposobem na zniesienie barier na tym obszarze. „Mówimy o regionie przygranicznym z długą tradycją wymian transgranicznych na różnych poziomach” – wyjaśnia menedżer ds. komunikacji w Eurometropolis, Céline Deléglise. „Jednak wciąż istnieją bariery do pokonania. Naszym wyzwaniem jest, by: doszło do spotkania tych odmiennych kultur. [...] Dążymy do promowania wymian na szczeblu gospodarczym, społecznym, jak i kulturalnym”.

Struktura, która ma pomóc osiągnąć ten cel, obejmuje przedstawicieli politycznych, społeczeństwo obywatelskie, a także specjalistów z różnych regionów. Aby powstało Eurometropolis powołano sześć tematycznych grup roboczych. Grupy te koncentrują się na rozwoju gospodarczym, mobilności, strategii terytorialnej, usługach dla ludności, turystyce i kulturze.

Praca wykonana do tej pory zmieniła codzienne życie mieszkańców tego regionu. Tańsze bilety kolejowe między Lille a Kortrijk oraz utworzenie bezpośredniego połączenia między tymi miastami pozwala osobom dojeżdżającym zaoszczędzić czas i pieniądze. Dzięki wzmożonej mobilności można zaobserwować znaczną stymulację transgranicznego rynku pracy. Rynek ten jest również celem dorocznych przygranicznych targów pracy, podczas których pracodawcy i osoby poszukujące pracy z trzech regionów mają okazję się spotkać. W roku 2010 targi odbędą się 28 października w Kortrijk.

Odwiedzanie charakterystycznych miejsc po drugiej stronie granic regionalnych, krajowych czy językowych stało się prostsze dzięki publikacji transgranicznej mapy turystycznej. Powstają plany opracowania wspólnego programu kulturalnego.

Sprawy społeczne obywateli są również bliskie sercu decydentów Eurometropolis. Jednym z ich priorytetów są domy spokojnej starości: „Aby dopasować popyt i podaż musimy zlikwidować bariery” – mówi Deléglise. Dotyczy to nie tylko aspektów administracyjnych przyjmowania pensjonariuszy zza granicy, ale także dostępności personelu ze znajomością języka.

Bariery językowe budzą ogólne obawy, dlatego też podejmowane są określone kroki, by je przewyciężyć. Projekt Transfrontalia, kwalifikujący się do finansowania z funduszy regionalnych w ramach programu unijnego INTERREG IV, ma zachęcić do nauki i posługiwania się obydwoma językami w trzech regionach.

Trójkąt Lille-Kortrijk-Tournai to największa w Europie aglomeracja przygraniczna – ten zróżnicowany obszar zamieszkiwany jest przez dwa miliony obywateli a jego powierzchnia wynosi ponad 3 550 km². W projekt zaangażowanych jest 145 gmin i 14 organów władz publicznych na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym.

CZYM JEST EUWT?

Europejskie ugrupowanie współpracy terytorialnej (EUWT) to europejski instrument prawny mający bezpośrednie zastosowanie we wszystkich państwach członkowskich UE od 1 sierpnia 2007 r. Instrument ten, zaprojektowany z zamiarem usprawnienia współpracy transgranicznej, transnarodowej i międzyregionalnej, pozwala władzom regionalnym i lokalnym na utworzenie struktur współpracy z osobowością prawną. Lille-Kortrijk-Tournai – Eurometropolis jest pierwszym tego rodzaju przedsięwzięciem.

WIĘCEJ INFORMACJI:

<http://www.lillemetropole.fr/>

Zintegrowany rozwój miejski w Lipsku: sukces w toku rozwoju

Lipsk, miasto położone we wschodnich Niemczech, w ciągu minionych dekad przeszło imponującą przemianę. Rezultatem jest zmniejszona stopa bezrobocia i ogólna poprawa jakości życia, czego odzwierciedleniem są rosnące statystyki ludności. Wprowadzenie w życie karty lipskiej na rzecz zintegrowanego rozwoju miejskiego stanowi tło dla tego procesu.

Kartę przyjęto w 2007 r. podczas nieformalnego spotkania ministrów w Lipsku jako ramy dla zrównoważonego rozwoju miejskiego w Europie. Dalszy proces rozpoczął się w 2008 r. wraz z opracowaniem „ram odniesienia dla zrównoważonego miasta”. Grupa robocza sześciu miast programu URBACT, LC-FACIL, została powołana, by udostępnić „lokalny poligon doświadczalny” dla tej pracy na szczeblu europejskim.

Jako wiodący partner inicjatywy, Lipsk ma do zaoferowania rozległą wiedzę praktyczną: doświadczenie zdobyte w ciągu minionego dziesięciolecia w wyniku rewaloryzacji ubogich dzielnic przy zastosowaniu strategii zintegrowanej stało się dla miasta motywacją do utworzenia w 2009 r. „konceptji zintegrowanego rozwoju miejskiego” obejmującej zasięgiem całe miasto. Ilość poszczególnych, ujętych w ramach konceptji daje wyobrażenie o złożoności tego typu strategii – dotyczą one m.in. mieszkalnictwa, rynku pracy, przestrzeni zielonych, edukacji, kultury i ruchu ulicznego, a to tylko kilka z nich. Znaczące postępy osiągnięto poprzez zdefiniowanie interdyscyplinarnych celów i priorytetów przestrzennych.

Obecnie, dzięki poprawie warunków życia i dynamicznemu rynkowi pracy, miasto przyciąga liczne grono młodych dorosłych. Jednak proces zintegrowany musi iść dalej: należy zapewnić ciągłość pomiędzy strategią a działaniem na co dzień. Mechanizmy oceny i system monitorowania pozwalają osiągnąć średnio- i długoterminowy zrównoważony rozwój.

WIĘCEJ INFORMACJI:

<http://urbact.eu/en/projects/disadvantaged-neighbourhoods/lcfacil/>

LC-FACIL – WYKORZYSTANIE FINANSOWANIA I ETAP REALIZACJI (2009–2011)

Całkowity budżet projektu: 299 240 €

Wkład EFRR: 228 727 €

Współfinansowanie krajowe z innych źródeł: 70 513 €

Śródmieście Lipska

BAWARIA: ZINTEGROWANE DZIAŁANIA POMAGAJĄ SŁABSZYM STRUKTURALNIE OBSZAROM W PEŁNI ROZWINĄĆ ICH MOŻLIWOŚCI

BAWARIA TO NAJWIĘKSZY KRAJ ZWIĄZKOWY NIEMIEC. JAKO REGION, ZAJMUJE DRUGIE MIEJSCE POD WZGLĘDEM LICZBY MIESZKAŃCÓW, A JEGO PKB ZNACZNIE PRZEWYŻSZA ŚREDNIĄ UE.

„Szczególną cechą finansowania regionalnego w Bawarii jest to, że koncentruje się na strukturalnie słabszych, głównie wiejskich obszarach wschodniej Bawarii. Górna Frankonia, Górny Palatynat i Dolna Bawaria otrzymują 60% finansowania EFRR” – wyjaśnia bawarski Minister Gospodarki, Martin Zeil.

W tych obszarach środki zintegrowane przyczyniają się do obniżenia słabości strukturalnej. Szczególną uwagę poświęca się połączeniom między miastami a sąsiadującymi obszarami wiejskimi, co prowadzi do powstania efektu domina poza ośrodkami miejskimi. Wzajemna zależność między czynnikami, takimi jak zasoby naturalne i ludzkie, schematy istniejące w sektorze, innowacje, rozwój miejski i infrastruktura, jest przedmiotem oddziaływania, które skutkuje korzyściami dla wszystkich regionalnych interesariuszy.

Silniejszy strukturalnie obszar monachijski, nie mieszczący się w zakresie tych środków, otrzymuje finansowanie na działania zintegrowane za pośrednictwem międzynarodowych inicjatyw współpracy.

Na następujących przykładach można zaobserwować, jak podejście zintegrowane wygląda w praktyce w całym regionie.

„DZIEDZICTWO JAKO SZANSA” DLA HISTORICZNEGO PEJZAŻU MIEJSKIEGO RATYZBONY

Znalezienie złotego środka pomiędzy różnymi funkcjami Starego Miasta jest kluczem do jego konserwacji.

Śródmieście Ratyzbony, wpisane na listę światowego dziedzictwa kultury UNESCO, charakteryzuje niepowtarzalna architektura: starożytne budowle upamiętniają fragmenty historii miasta, które w czasach średniowiecza było ośrodkiem handlowym Europy Środkowej.

Obecnie stare miasto musi zaspokoić szereg różnych potrzeb. zabudowę handlową, mieszkalną, a także obiekty rekreacyjne należy dostosować do wymogów mobilności i turystyki.

Właśnie na tym koncentruje się projekt „Dziedzictwo jako szansa” (Heritage as Opportunity, HerO). Wedle zasady przewodniej projektu historyczne pejzaże miejskie należy postrzegać jako organizmy żywe, które zdołają przetrwać tylko wówczas, gdy wobec wszystkich ich funkcji zastosowane zostanie podejście zintegrowane.

W Ratyzbonie prowadzone są prace mające zapewnić, że zapotrzebowanie na nową infrastrukturę i usprawniony transport publiczny zostanie zaspokojone bez uszczerbku dla historycznych konstrukcji. Celem jest: zachowanie ich w stanie atrakcyjnym dla mieszkańców i turystów, pobudzając jednocześnie dochodowość lokalnych sprzedawców. By sprostać temu wyzwaniu zgromadzono przykłady dobrych praktyk, takich jak „Retail Concept 2020”, który powstał, by pomóc sprzedawcom detalicznym w starym mieście wytrzymać konkurencję ze strony centrów handlowych.

Miasto dąży do opracowania zintegrowanego planu zarządzania dziedzictwem kultury.

MONACHIUM I JEGO STREFA PRZYLEGŁA – SPOJRZENIE W GŁĄB REGIONU

Stolica Bawarii jest gospodarczym ośrodkiem regionu, a na przestrzeni minionych dziesięcioleci liczebność jej mieszkańców systematycznie rosła. Podejście zintegrowane może pomóc w utrzymaniu tego wzrostu na zrównoważonym poziomie.

Monachium jest częścią CityRegion.Net, sieci pomagającej swoim partnerom wzmacniać współpracę regionalną, a zwłaszcza przeciwdziałać beładnej zabudowie miejskiej. Podejmowane są rozmaite środki mające na celu usprawnienie współpracy pomiędzy miastem a rejonami sąsiadującymi.

Na początek opracowano podsumowanie najlepszych praktyk w zakresie działań na polu public relations, aby pobudzić realizację wspólnych czynności na szczeblu regionalnym i stworzyć tożsamość regionalną.

Powołano lokalną grupę roboczą składającą się z kluczowych interesariuszy: okręgu administracyjnego Monachium, władz samorządowych regionu, regionalnego zakładu transportu publicznego (MVG), uniwersytetów, organów planowania regionalnego, oraz ministerstwa gospodarki, infrastruktury, transportu i technologii Bawarii.

Grupa zajmuje się identyfikacją problemów i proponuje wykonalne rozwiązania. Tak bliska współpraca okazała się efektywna w odniesieniu do planowania i utrzymania regionalnych przestrzeni rekreacyjnych, takich jak publiczne jeziora i ścieżki rowerowe, a także kwestii transportu, takich jak zapobieganie zatorom ulicznym.

BIOENERGETYCZNY PROJEKT NIEMIECKIEGO MIASTA BAYREUTH ŁĄCZY W SOBIE KWESTIE ROLNO-ŚRODOWISKOWE I ENERGETYCZNE

Bayreuth wybrano jako jeden z 25 krajowych regionów modelowych w dziedzinie bioenergetyki, gdzie realizowane są innowacyjne pomysły mające na celu zrównoważone wprowadzenie bioenergii do użytku.

Dlaczego właśnie Bayreuth? „Region w 90% składający się z terenów rolnych i lasów zapewnia optymalne warunki korzystania z bioenergii” – mówi Alexander Popp, dyrektor regionalny. „Połowę zapotrzebowania energetycznego gospodarstw domowych można pokryć przy wykorzystaniu bioenergii, tworząc przy tym nowe stanowiska pracy i generując zyski co najmniej na poziomie 50 mln €”.

Dzięki połączeniu kwestii środowiskowych, produkcji rolnej i zapotrzebowania energetycznego, bioenergia oferuje wyjątkową szansę, by związek pomiędzy miastem Bayreuth a sąsiadującymi obszarami wiejskimi stał się obustronnie korzystny – bioenergię produkowaną regionalnie można szybko doprowadzić do miasta.

W jaki sposób region dąży do osiągnięcia znaczącego wzrostu? Projekty obejmują badania w dziedzinie uprawy roślin bioenergetycznych, opracowanie materiałów szkoleniowych, środki na rzecz zwiększenia efektywności energetycznej zakładów bioenergetycznych, a nawet sztuki plastyczne: celem projektu „energy-in-art”, zaprezentowanego podczas wydarzenia OPEN DAYS 2009, jest zaangażowanie ogółu społeczeństwa.

INTEGRACJA

W DZIAŁANIU

Rozważamy, na jakiej zasadzie terytorialny charakter polityki regionalnej bez trudu przekłada się na zintegrowane kształtowanie polityki. Wyszczególniono trzy następujące obszary jako przykłady sposobu, w jaki polityka regionalna współgra z pozostałymi priorytetowymi dziedzinami działań UE, stanowiąc uzupełnienie strategii tematycznych poprzez ukierunkowane działania w terenie.

Innowacje – tworzenie wizji przedsiębiorczości w regionach

Innowacja stanowi klucz dla europejskich przedsiębiorców do uzyskania i utrzymania konkurencyjnej pozycji na rynku. W tej kwestii wciąż istnieją istotne dysproporcje pomiędzy regionami. W związku z tym na innowacje oraz badania i rozwój przeznaczono niemal 25% środków w ramach finansowania polityki spójności na lata 2007–2013.

Jednak zapewnienie funduszy nie wystarczy: aby mieć pewność, że innowacje przełożą się na zyski, niezbędne są efektywne i dostosowane do potrzeb rozwiązania. Jest to tym bardziej istotne w czasach kryzysu, kiedy to przedsiębiorcy niechętnie inwestują w innowacje, jeżeli efekty nie są natychmiastowe.

Jak sprawić, by wsparcie w zakresie innowacji było udzielane w najbardziej efektywny sposób? Branie pod uwagę niepowtarzalnych okoliczności w konkretnym regionie to jedno; budowanie kompetencji i korzystanie z nich to drugie. Dlatego właśnie dykcja ds. polityki innowacji przy Dyrekcji Generalnej ds. Przedsiębiorstw i Przemysłu oraz Dyrekcja Generalna Polityki Regionalnej podjęły ścisłą współpracę, by działania w zakresie innowacji przyniosły korzyść regionom.

Aby powstała baza wiedzy, opracowywane są dodatkowe narzędzia: nowy „Monitor innowacyjności regionalnej”, instrument do analizy danych na temat polityki i strategii regionalnej innowacyjności, będzie uzupełnieniem istniejących inicjatyw, takich jak „Europejska tablica wyników innowacyjności” oraz raport „Inno-Policy TrendChart”.

„Europejskie Centrum Monitorowania Klastrow” udostępnia analizę ilościową klastrow przedsiębiorstw oraz mapowanie organizacji klastrowych w Europie. Klastry zaliczane są do czynników stymulujących innowacje w regionach. Wysiłki Komisji, by uczynić z nich podatny grunt umożliwiające uzyskanie doskonałych wyników, wspierane są przez regionalne finansowanie projektów obejmujących tworzenie i rozwój klastrow. Usprawnienie systemu zarządzania klastrami należy do

zamierzeń europejskiej inicjatywy doskonałości klastrow za pośrednictwem nowych narzędzi oraz programów szkolenia udostępnionych regionom i organizacjom klastrowym.

Przedsiębiorcy z różnych regionów zachęceni są do wymiany dobrych praktyk poprzez inicjatywy, takie jak niezależna obecnie sieć „Innowacyjne Regiony w Europie” (IRE), uruchomiona w ramach polityki Komisji w zakresie innowacyjności. Istnieje wiele innych inicjatyw sieciowych obejmujących zarówno aspekty polityki regionalnej, jak i polityki w dziedzinie innowacyjności. Celem sieci RAPIDE, jednego z projektów o przyspieszonym trybie w ramach inicjatywy „Regiony na rzecz zmian gospodarczych”, jest wyposażenie sektora publicznego w lepsze narzędzia służące wprowadzaniu innowacji na rynek.

Choć polityka w dziedzinie innowacyjności pomaga w opracowaniu nowych pojęć, polityka regionalna zapewnia znaczną część finansowania, bez którego ich realizacja na terenie Europy nie byłaby możliwa. Innowacje w sektorze usług oraz branży twórcze stanowią dwa przykłady tego typu nowych obszarów.

WIĘCEJ INFORMACJI:

http://ec.europa.eu/enterprise/policies/innovation/index_pl.htm

Koncentrując się na zintegrowanym kształtowaniu polityki oraz na tym, co polityka regionalna ma do zaoferowania, w rozdziale „Wspólny mianownik” badamy rolę podejścia zintegrowanego w odniesieniu do polityki morskiej, zmiany klimatu i innowacji.

Polityka morska – morski wymiar podejścia terytorialnego

W przeciwieństwie do polityki w dziedzinie innowacyjności i jej horyzontalnych celów, europejska polityka morska opiera się na podejściu zintegrowanym. W roku 2006 nastąpiło wprowadzenie nowej zintegrowanej polityki koncentrującej się na aspektach regionalnych, która miała w sposób najbardziej efektywny zajmować się wszelkimi problemami charakterystycznymi dla danego regionu.

Regiony morskie, do których zaliczają się 22 nadmorskie państwa członkowskie o siedmiokrotnie dłuższej linii brzegowej niż linia brzegowa Stanów Zjednoczonych, składają się na znaczną część terytorium UE. Obecnie stanowią niemal połowę jej populacji, a także PKB. A zatem lista rodzajów działalności gospodarczej i rekreacyjnej związanej z morzem jest długa: nie licząc rybołówstwa, transportu morskiego i budownictwa okrętowego, obejmuje ona produkcję energii, badania, turystykę i akwakulturę, by wymienić tylko kilka przykładów.

„Spójność terytorialna ma wymiar zarówno lądowy, jak i morski” – podsumowuje Eddy Hartog, kierownik działu odpowiedzialnego za Ocean Atlantycki, regiony najbardziej oddalone i Arktykę przy Dyrekcji Generalnej ds. Gospodarki Morskiej i Rybołówstwa. Hartog wyjaśnia, w jaki sposób obie polityki naturalnie się uzupełniają: różne cele wyznaczone w ramach polityki morskiej rozwijane są poprzez ukierunkowane inwestycje w obszarach nadbrzeżnych, finansowane z funduszy regionalnych.

Cele wyznaczone w niebieskiej księdze w zakresie zintegrowanej polityki morskiej, przedstawione przez Komisję w 2007 r., są różne: od zrównoważonej eksploatacji zasobów morskich poprzez poprawę bazy wiedzy, przez polepszenie jakości życia w obszarach nadbrzeżnych, aż po uzyskanie przez UE wiodącej roli w skali międzynarodowej, a także widoczności w sprawach dotyczących gospodarki morskiej.

W związku z tym, że linie brzegowe przekraczają wiele granic państwowych, większość inwestycji regionalnych związanych z polityką morską wymaga finansowania transgranicznego i transnarodowego, jak choćby takiego, jak to udzielane przez programy INTERREG, celującego np. w kwestie zanieczyszczenia morza czy też rozwoju współpracy morskiej.

Finansowanie regionalne przyznawane jest także na cele, takie jak badania morskie, szkolenia dla pracowników morskich oraz ochrona dziedzictwa kultury i przyrody.

Strategia UE dla regionu Morza Bałtyckiego jest jednym z przykładów wspólnych wysiłków w ramach polityki morskiej i regionalnej na rzecz realizacji zintegrowanych działań korzystnych dla całego makroregionu pod względem dobrobytu, środowiska, dostępności oraz bezpieczeństwa.

WIĘCEJ INFORMACJI:

<http://ec.europa.eu/maritimeaffairs/>

Zmiana klimatu – działania lokalne w ramach walki z globalnym ociepleniem

Obecnie nie może zostać podjęta żadna inicjatywa rozwoju regionalnego bez skonfrontowania jej z wymogami równowagi klimatycznej. Zupełnie nowa Dyrekcja Generalna Komisji ds. Działań w dziedzinie Klimatu, powołana w lutym tego roku, powstała, by przyspieszyć walkę z ociepleniem klimatu i dopilnować, by do roku 2020 ambitny cel zredukowania emisji dwutlenku węgla o 20% został osiągnięty. Temu krokowi w kierunku większej stabilności towarzyszy większa niż kiedykolwiek część funduszy regionalnych przeznaczonych na realizację projektów przyjaznych dla środowiska.

Wielu wyzwaniom związanym z przeciwdziałaniem zmianom klimatycznym można sprostać wyłącznie na szczeblu lokalnym. Przykładowo kwestie dotyczące klimatu należy wziąć pod uwagę przy inwestowaniu funduszy regionalnych w duże przedsięwzięcia w zakresie infrastruktury, takie jak drogi czy sieci transportu publicznego. Ponadto łagodzenie skutków zmian klimatycznych przybierać będzie różne formy w zależności od sytuacji panującej w danym regionie: skutkiem może być finansowanie na rzecz badań w dziedzinie czystych technologii, inwestycje służące wyeliminowaniu powodzi czy zjawiska pustynnienia lub zachęty dla przedsiębiorstw przyczyniających się do zmniejszenia zanieczyszczenia środowiska.

Podczas gdy środki na rzecz ograniczenia emisji gazów cieplarnianych są korzystne dla nas wszystkich, inwestycje w przyjazną środowisku gospodarkę również przekładają się lokalne korzyści dla regionów, w których dzięki nim powstają nowe miejsca pracy, a lokalne przedsiębiorstwa stają się bardziej konkurencyjne.

Dzięki zróżnicowanej naturze tych inwestycji działania na szczeblu lokalnym przyczyniają się do realizacji dobrowolnego celu DG ds. Działań w dziedzinie Klimatu, jakim jest: przystosowanie do zmian klimatu szeregu polityk UE, począwszy od polityki w zakresie rolnictwa i rozwoju obszarów wiejskich, aż po te dotyczące opieki zdrowotnej, wody, przemysłu i badań.

WIĘCEJ INFORMACJI:

http://ec.europa.eu/climateaction/index_pl.htm

ROZWÓJ MIEJSKI

I POLITYKA ZINTEGROWANA

Zintegrowany rozwój miejski – główny element europejskiej polityki spójności oraz cel wspierany w jej programach. Miasta i regiony na terenie Unii Europejskiej korzystają ze zintegrowanego kształtowania polityki, by wspierać zrównoważony, całościowy, innowacyjny rozwój miejski. To powszechne prawo miejskie „Urban Acquis” ma zasadnicze znaczenie dla powodzenia bieżącej polityki i zmierza do tego, by stać się jednym z podstawowych celów polityki po roku 2013.

Dlaczego liczą się miasta

Miasta są motorem stymulującym wzrost regionalny i kluczem do zwiększenia konkurencyjności UE na świecie. Zarówno te duże, jak i małe miasta muszą przyciągać mieszkańców i przedsiębiorców, jednak uczynienie z przestrzeni miejskich miejsc atrakcyjnych do zamieszkania i pracy stanowi nie lada wyzwanie dla władz. Należy znaleźć rozwiązania problemów, z jakimi borykają się miasta, aby pozwolić im w pełni wykorzystać pojawiające się możliwości.

Rozwój miejski należy wspierać na każdym szczeblu i choć UE nie jest bezpośrednio zaangażowana w polityki planowania miejskiego prowadzone przez państwa członkowskie, powszechnie wiadomo, że polityki Unii, zwłaszcza te nawiązujące do spójności, mają na nie bezpośredni wpływ. To również należy uwzględnić.

Patrząc wstecz: Wsparcie polityki regionalnej na rzecz zintegrowanego rozwoju miejskiego

W ciągu dwóch ostatnich dziesięcioleci byliśmy świadkami ożywienia w kwestii inicjatyw UE, które powstały, by wspierać rozwój miejski. Zapoczątkowały one Miejskie Projekty Pilotażowe (1989–1999), które koncentrowały się na rozwoju gospodarczym, działaniach w zakresie środowiska naturalnego związanych z celami gospodarczymi, rewitalizacją ośrodków historycznych i wykorzystaniem zasobów technologicznych miast. W dwóch etapach przeprowadzono 59 projektów w 14 państwach członkowskich.

Inicjatywa wspólnotowa URBAN (1994–2006) powstała w oparciu o doświadczenia uzyskane podczas projektów pilotażowych w 200 miastach na terenie Europy. Na przestrzeni dwóch okresów programowych, w ramach inicjatywy URBAN zaoferowano 1,6 mld € w formie wsparcia wspólnotowego. W procesie włączania miast do głównego nurtu polityki (urban

Jakie są cele?

Wszystkie te działania na szczeblu europejskim skierowane są na realizację następujących celów politycznych:

- zwiększenia dobrobytu gospodarczego i zatrudnienia w miastach;
- wspierania równości, integracji społecznej i rewitalizacji obszarów miejskich;
- ochrony i poprawy środowiska miejskiego w ramach dążenia do zrównoważenia na szczeblu lokalnym i globalnym;
- przyczyniania się do dobrych rządów i wzmacniania możliwości działania na poziomie lokalnym.

mainstreaming) (2007–2013) doszło do zawarcia podstawowego dziedzictwa inicjatywy wspólnotowej URBAN w krajowych i regionalnych programach operacyjnych (PO) w ramach celów konwergencji oraz regionalnej konkurencyjności i zatrudnienia.

Ten ważny krok pozwolił na włączenie różnych polityk sektorowych i tematycznych do polityki miast na terenie Europy. Po raz pierwszy wszystkie miasta europejskie stały się potencjalnymi beneficjentami Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR).

Program sieci rozwoju miejskiego URBACT (2002–2013) zapewnił dodatkowe wsparcie na rzecz wymiany specjalistycznej wiedzy i doświadczeń pomiędzy miastami i ekspertami w dziedzinie obszarów miejskich na terenie Europy.

Od 2003 r. Audyt Miejski dostarcza rzetelnych dowodów będących podstawą oceny stanu europejskich miast, a obecnie oferuje dane porównawcze dotyczące 321 miast w UE. W roku 2010 dane te zostały uzupełnione publikacją Atlasu miejskiego, który zawiera szczegółowe mapy cyfrowe ponad 300 obszarów objętych audytem miejskim, powstałe w oparciu o obrazy satelitarne.

Ale czy to wszystko działa?

W karcie lipskiej na rzecz zrównoważonego rozwoju miast europejskich (2007) zalecono zastosowanie w większym stopniu założeń polityki zintegrowanego rozwoju miast oraz poświęcenie szczególnej uwagi rejonom ubogim. Wpływ procesu włączania miast do głównego nurtu polityki, jako narzędzia służącego realizacji tych celów, jest pozytywny.

Biorąc pod uwagę, że do zmiany tej w praktyce przystąpiono w środku najbardziej znaczącego rozszerzenia UE, a także uwzględniając fakt, że dla wielu krajów tego typu inicjatywy były nowością, jest to niemałym osiągnięciem. Połowa PO ma silny wymiar miejski, a około 10 mld € z EFRR przeznaczonych jest na inwestycje miejskie.

Jednakże proces włączania miast do głównego nurtu polityki ma również swoje ograniczenia. W nadchodzących latach ważne będzie maksymalne wykorzystanie potencjału programów polityki spójności i rozpatrzenie możliwości dalszej poprawy głównych opcji:

- Strony zainteresowane sprawami obszarów miejskich powinny w większym stopniu angażować się w kształtowanie i opracowywanie programów, natomiast władze powinny w większym stopniu uwzględniać ich opinie;
- Choć podejście zintegrowane istotnie stanowi wyzwanie, w sytuacjach złożonych często przynosi lepsze rezultaty. To również należy uwzględnić;
- Należy skoncentrować się na ulepszaniu obszarów miejskich. Często wiąże się to z podejściem innowacyjnym, nie zaś konserwatywnym. Istnieje szereg możliwości, jako że inicjatywa wspólnotowa URBAN dostarcza wielu przykładów w zakresie innowacji;
- Wymiana wiedzy jest głównym czynnikiem sukcesu. Ten cel jest możliwy do osiągnięcia poprzez propagowanie współpracy sieciowej między bardziej a mniej doświadczonymi miastami.

Integracja, nowa dynamika

Zadbanie o to, by polityki rozwoju miejskiego dążyły do zintegrowania rozmaitych celów i aspektów, nie zaś koncentrowały się na poszczególnych sektorach, wymaga jeszcze wiele pracy.

Obiecująca inicjatywa w tym zakresie powstała w 2008 r. w Marsylii, gdzie państwa członkowskie zgodziły się na wprowadzenie wspólnych europejskich ram odniesienia w stosunku do miast realizujących zasadę zrównoważonego rozwoju, aby promować wdrożenie zaleceń karty lipskiej na szczeblu lokalnym. Ramy te są obecnie opracowywane na podstawie szerokiego uczestnictwa obejmującego miasta, państwa członkowskie, Komisję Europejską oraz ekspertów w dziedzinie obszarów miejskich. Ramy te będą oferować miastom dobrowolne korzystanie z narzędzia, które pomoże im w zastosowaniu podejścia zintegrowanego podczas opracowywania strategii i projektów, by zrównoważyć różne potrzeby i interesy.

W przyszłości niezbędne będzie silne zaangażowanie polityczne na wszystkich szczeblach, by kontynuować wdrażanie europejskiego prawa „Urban Acquis”, jako integralnej części spójności terytorialnej. Miasta mają niewątpliwie zasadnicze znaczenie dla zdrowia i dobrobytu Europy. Są to miejsca przysparzające licznych wyzwań, teraz i w przyszłości – jednak mają decydujący wpływ na wzmocnienie europejskich systemów gospodarczych, zwiększenie integracji społecznej i sprawienie, by stały się bardziej przyjazne środowisku. To sprawia, że umacnianie polityk miejskich na terenie Unii Europejskiej jest jednym z głównych priorytetów politycznych Komisji.

WSPARCIE WSPÓLNOTY

NA RZECZ ROZWOJU MIEJSKIEGO

W związku z powołaniem nowej Komisji, cele polityki są na nowo określane. Jednocześnie prowadzone są działania w zakresie strategii na następny okres programowania, po roku 2013. Dlatego uznano, że luty będzie najlepszym miesiącem na przeprowadzenie konferencji dotyczącej najdogodniejszych sposobów na wykorzystanie sprawdzonych już programów pomocowych Wspólnoty w obszarze rozwoju miejskiego. W „Panoramie” przyglądamy się owocom dyskusji.

Miasta czerpiące korzyści z polityki spójności

Miasta: 70% obywateli UE to mieszkańcy miast, a mimo to nie istnieje konkretna polityka unijna dotycząca rozwoju miejskiego.

Aby sprawdzić wpływ europejskiej polityki spójności na obszary miejskie, 4 lutego w Brukseli zebrało się około 120 przedstawicieli rozmaitych organizacji, by wysłuchać prelegentów i podzielić się własnymi spostrzeżeniami podczas seminarium pt. „Działanie w oparciu o 20 lat programów pomocowych Wspólnoty w obszarze rozwoju miejskiego” (Building on 20 years of Community support for urban development).

Dzień podzielono na trzy sesje, podczas których analizowano wkład UE w rozwój miejski, rozważano przyszłe rozwiązania, a na zakończenie zorganizowano panel polityczny wysokiego szczebla dla uczczenia 20 lat wsparcia na rzecz rozwoju miejskiego.

Dotychczasowy wkład

Polityka spójności UE, od chwili powstania w roku 1989, zajmuje się dysproporcjami dotyczącymi podupadłych części śródmieści oraz dzielnic znajdujących się w niekorzystnej sytuacji.

Dzieje się tak głównie dlatego, że różnice w poziomie majątności i wzroście w obrębie jednego miasta bywają czasem większe niż różnice pomiędzy najmniej a najbardziej rozwiniętymi regionami w Europie. Nierówności te stanowią przeszkodę dla wzrostu a próba ich zmniejszenia stała się punktem wyjścia dla pierwszego działania

„Miasta muszą włączyć się w proces przygotowań do okresu 2014–2020, dlatego apelujemy do państw członkowskich o poparcie silnego wymiaru miejskiego w następnym zbiorze rozporządzeń w zakresie polityki spójności.”

Rudolf NIESSLER

Dyrektor ds. Koordynacji Polityki,
Dyrekcja Generalna ds. Polityki Regionalnej,
Komisja Europejska

obejmującego całą Wspólnotę. Prelegenci podczas pierwszej sesji rozważali wpływ programów URBAN na rozwój miejski.

Kamienie milowe – na dobrej drodze!

Inicjatywa wspólnotowa URBAN, pomimo niewielkiego budżetu (0,4% budżetu polityki spójności na lata 2000–2006), cieszyła się ogromną popularnością i uznaniem na terenie UE. 180 programów opracowanych na indywidualne potrzeby pomogło przetestować nowe podejścia do rozwoju miejskiego i w znacznym stopniu przyczyniło się do wprowadzenia innowacji do polityki spójności.

W okresie programowania 2007–2013 rozszerzono wymiar rozwoju miejskiego. Zastosowane podejście nie ma już charakteru eksperymentalnego, zostało bowiem włączone do głównego nurtu programów polityki spójności.

Choć jest jeszcze za wcześnie, by wyciągać konkretne wnioski, nie ma wątpliwości, że zwiększenie finansowania z 0,4% do 3% całkowitego przydziału przyczyniło się do pobudzenia rozwoju miejskiego. Niemniej jednak podejście to ma również pewne wady: w szczególności jest nią utrata innowacyjnego charakteru wymiaru miejskiego z chwilą wprowadzenia procesu włączania miast do głównego nurtu polityki.

„Podejście zintegrowane cieszy się pełnym poparciem ekspertów i jest szeroko stosowane w programach miejskich we wszystkich regionach Hiszpanii. Idzie ono ramię w ramię z programowaniem w ramach polityki spójności.”

Beatriz CORREDOR SIERRA
hiszpański minister budownictwa

Co niesie ze sobą przyszłość?

Przyszłość wiąże się z wyzwaniami, głównie związanymi z polaryzacją gospodarczą i społeczną. Ogromne wyzwanie stanowią zmiany demograficzne, zwłaszcza że w pewnych obszarach – coraz bardziej zaludnionych i zatłoczonych – obserwuje się napływ ludności, podczas gdy inne borykają się z pogarszającą się sytuacją gospodarczą i problemem starzenia się społeczeństw, ponieważ zarówno ludzie młodzi, jak i pracownicy wykwalifikowani je opuszczają. Miasta stanowią doskonałe tło dla eksperymentalnych podejść oddolnych, które stwarzają warunki inkubacji dla innowacyjnych rozwiązań.

„Sprawa dotyczy wszystkich szczebli – jednak nam potrzebne są rzetelne władze lokalne, musimy inwestować w kapitał ludzki. W przyszłości trzeba będzie zmobilizować wszystkie szczeble zarządzania.”

Danuta HÜBNER

Posłanka do Parlamentu Europejskiego,
przewodnicząca Komisji ds. Rozwoju Regionalnego w Parlamencie Europejskim (REGI), była komisarz ds. polityki regionalnej

REGIONY NAJBARDZIEJ ODDALONE – ZINTEGROWANE PODEJŚCIE

Regiony najbardziej oddalone (RNO) są wyjątkową cechą Unii Europejskiej (UE) ze względu na ich odosobnienie i wynikające z niego warunki, które mają wpływ na rozwój i działalność regionów. Ten szczególny status znalazł odzwierciedlenie w oficjalnych dokumentach i zainspirował UE do realizacji całościowej i zintegrowanej strategii, opracowanej specjalnie z myślą o sytuacji tych regionów.

Dziewięć oddalonych geograficznie, zmagających się z indywidualną sytuacją gospodarczą RNO UE – Wyspy Kanaryjskie, Azory, Madera, Martynika, Gwadelupa, Gujana Francuska i Réunion, a także terytoria Saint Martin i Saint-Barthélemy – są odrębnymi, jednak pełnoprawnymi uczestnikami polityki.

Peryferyjny charakter tych regionów, pojęcie przedstawione w traktacie amsterdamskim (1997) i zawarte w traktacie lizbońskim, wiąże się z kilkoma ograniczeniami, takimi jak oddalenie, wyspiarski charakter, niewielkie rozmiary, surowy krajobraz i klimat, a także zależność gospodarcza od niewielkiej liczby produktów. Dlatego też za konieczne uważa się przystosowanie całego zbioru polityk Wspólnoty do realiów życia codziennego w tych regionach.

W 2004 r. UE wprowadziła całościową i zintegrowaną europejską strategię na rzecz RNO. Celem przekrojowego podejścia w ramach strategii jest przede wszystkim zminimalizowanie ograniczeń fizycznych regionów, zwiększenie konkurencyjności i włączenie ich do lokalnego regionu.

UE zajmuje się tymi trzema priorytetami poprzez wspólne wdrażanie określonych środków w ramach różnych polityk: polityki spójności, podatkowej i rolnej, a także polityk rybołówstwa, konkurencji, transportu, badań oraz polityki w zakresie ochrony środowiska. Dlatego też uwzględnienie wymiaru horyzontalnego wpływu polityk europejskich na RNO wciąż znajduje się w centrum uwagi.

Specjalna dotacja przyznana w ramach EFRR (Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego) ma na celu pomóc tym regionom w zwiększeniu ich dostępności, szczególnie w dziedzinie transportu.

Za silniejszą konkurencyjność w RNO odpowiada zwiększanie innowacji i społeczeństwo informacyjne oraz zapewnienie ich pełnego uczestnictwa w strategii lizbońskiej.

Umocnianie regionalnej integracji ze środowiskiem lokalnym jest częściowo wspierane przez rozmaite programy „współpracy terytorialnej” współfinansowane przez EFRR.

Starając się zwiększyć spójność i usprawnić koordynację działań, Komisja Europejska postanowiła powołać wydział podlegający Dyrekcji Generalnej ds. polityki regionalnej, który zajmie się tymi kwestiami. Utworzono także międzywydziałową grupę RNO. Specjalne partnerstwo oferuje RNO i ich państwom członkowskim możliwość sporządzenia notatek służbowych, które zostaną wysłane do Komisji. Partnerstwo obejmuje również konferencje robocze w sprawach technicznych i politycznych.

Obecność europejskiego komisarza ds. polityki regionalnej na dorocznej Konferencji Prezydentów Regionów Najbardziej Oddalonych, a także zorganizowanie odbywającego się co dwa lata w Brukseli dużego forum najbardziej oddalonych regionów europejskich, które tego roku rozpoczęło się w maju, stanowi wyraźne potwierdzenie tych wysiłków.

Metoda podejścia zintegrowanego jest najwyraźniej właściwą drogą dla Komisji w kwestii RNO. Bez niej związek między spójnością terytorialną a konkurencyjnością byłby zagrożony. Podejście zintegrowane oferuje możliwość uwzględnienia warunków terytorialnych w politykach sektorowych. Na ogół zrzesza ono różnych uczestników i poziomy decyzyjne, tak samo jak sektory działalności. Gwarantuje ono także, że terytorialność i szczególne warunki lokalne zostaną uwzględnione na każdym etapie działań na szczeblu europejskim.

Polityka spójności: podstawy strategii Europa 2020

3 marca Komisja Europejska przystąpiła do strategii Europa 2020, by przygotować gospodarkę UE na kolejną dekadę. Spójność gospodarcza, społeczna i terytorialna pozostanie u podstaw strategii Europa 2020, aby zagwarantować, że wszelkie siły i możliwości zostaną zmobilizowane i skoncentrowane na realizacji priorytetów strategii. Strategia Europa 2020 podkreśla rolę polityki spójności jako kluczowego sposobu na zapewnienie inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu w państwach członkowskich i regionach.

Strategia opiera się na trzech współzależnych i wzajemnie wzmocniających się obszarach priorytetowych. Należą do nich: rozwój inteligentny, rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji; rozwój zrównoważony, wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej; oraz rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu, wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną.

Proces realizacji tych celów będzie mierzony według pięciu nadrzędnych, wymiernych celów UE, które należy przełożyć na cele krajowe odzwierciedlające punkty startowe:

- wskaźnik zatrudnienia osób w wieku 20-64 lat powinien wynosić 75%;
- na inwestycje w badania i rozwój należy przeznaczać 3% PKB Unii;
- należy osiągnąć cele „20/20/20” w zakresie klimatu i energii;
- liczbę osób przedwcześnie kończących naukę szkolną należy ograniczyć do 10%, a co najmniej 40% osób z młodego pokolenia powinno zdobywać wyższe wykształcenie;
- liczbę osób zagrożonych ubóstwem należy zmniejszyć o 20 mln.

EPolityka spójności jako jedno z największych źródeł finansowania UE na rzecz państw członkowskich – i największe poświęcone inwestycjom i rozwojowi – w istotnym zakresie przyczyni się do realizacji strategii Europa 2020. Wraz ze swoimi trzema funduszami – Europejskim Funduszem Rozwoju Regionalnego (EFRR), Europejskim Funduszem Społecznym (EFS) i Funduszem Spójności – polityka spójności warta jest niemal 350 mld €. Znaczna część tych środków – około 230 mld € – przeznaczanych jest obecnie w dużej mierze na inwestycje w kluczowe obszary programu Europa 2020, by poprawić wyniki w zakresie innowacji i stworzyć konkurencyjną, spójną i bardziej przyjazną dla środowiska gospodarkę.

Po przyjęciu strategii w marcu Komisja opublikowała pierwszy strategiczny raport na temat polityki spójności, który podsumowuje programy wykonawcze w połowie okresu finansowania na lata 2007–2013. Mimo światowego kryzysu gospodarczego raport zwraca uwagę na silne zaangażowanie w realizację programów. Średnio w całej UE wybrano już 27% projektów o wartości 93 mld €.

Raport rzuca także jasne światło na rodzaje wybieranych projektów. Postępy w kluczowych sektorach, takich jak badania i rozwój czy innowacje, są na ogół widoczne. Ponad jedną trzecią całości budżetu przeznaczono już na projekty w obszarach, takich jak wspieranie badań i innowacji w małych i średnich przedsiębiorstwach, czysty ekologicznie transport miejski, edukacja i infrastruktura medyczna. Jednak w raporcie stwierdzono, że należy podejmować więcej działań, by przyspieszyć realizację projektów w sektorze kolejowym, energetycznym i ochrony środowiska, a także w zakresie zwiększenia zasięgu szybkich łączy szerokopasmowych oraz gospodarki cyfrowej.

Wprowadzenie strategii Europa 2020 dostarcza nowych wyzwań dla polityki spójności. Opierając się na doświadczeniach wyciągniętych ze strategii lizbońskiej na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia, polityka może przyczynić się do sukcesu strategii Europa 2020, posuwając się w kierunku spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej, co jest ustanowionym celem zarówno strategii Europa 2020, jak i traktatu lizbońskiego (obecnie obowiązującego). Może to zwiększyć poczucie odpowiedzialności poprzez zaangażowanie lokalnych i regionalnych interesariuszy oraz zaoferowanie namacalnych rezultatów poprawiających rzeczywistą sytuację europejskich obywateli.

WIĘCEJ INFORMACJI NA TEMAT STRATEGII:

Europa 2020: Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu

http://ec.europa.eu/eu2020/index_en.htm

Równość płci – sprawa dla regionów

Uwzględnianie problematyki płci w funduszach strukturalnych

Podczas 10. posiedzenia grupy wysokiego szczebla ds. włączania równouprawnienia płci do głównego nurtu polityki, które odbyło się 19 marca, grupa zobowiązała się do dalszej współpracy w obrębie

różnych funduszy strukturalnych na rzecz większej równości kobiet i mężczyzn, zarówno w polityce, jak i w praktyce.

„Środki na rzecz równości płci nie mogą obowiązywać jedynie w sprzyjających warunkach” – stwierdziła Daniela Bankier z Dyrekcji Generalnej Komisji Europejskiej ds. Zatrudnienia i Spraw Społecznych – ma to szczególne znaczenie w kontekście kryzysu gospodarczego. Nowo powołana Komisja Europejska oraz projekt strategii Europa 2020 dają nowe możliwości dalszych działań.

Podczas spotkania przewodniczący Mikel Landabaso, dyrektor jednostki ds. koordynacji tematycznej i innowacji przy DG ds. Polityki Regionalnej, zaapelował do państw członkowskich o dalsze propagowanie włączania równouprawnienia płci do głównego nurtu polityki podczas przyznawania pozostałych funduszy regionalnych z bieżącego okresu 2007–2013. Pośród innych tematów, takich jak ocena czy nowa strategia europejska w zakresie równości płci, na posiedzeniu omówiono także szereg przykładów dobrych praktyk z państw członkowskich; jednym z nich był zwiędki projekt konkursu RegioStars 2010 ze Szwecji, który dotyczył mikropożyczek dla kobiet przedsiębiorców.

WIĘCEJ INFORMACJI:

RegioStars

http://ec.europa.eu/regional_policy/cooperation/interregional/ecochange/doc/regiostars2010_brochure.pdf

Solidarność w obliczu katastrofy

Luty był wyjątkowo ponurym miesiącem dla wielu mieszkańców UE. Maderą wstrząsnęły gwałtowna powódź i osunięcia ziemi, zabijając 45 osób, a 600 zostawiając bez dachu nad głową. Z kolei we Francji zginęły 52 osoby, kiedy nawałnica Xynthia z maksymalną prędkością uderzyła w wybrzeże Atlantyku, pozostawiając miliony domów bez elektryczności.

Fundusz Solidarności Unii Europejskiej (FSUE) powstał w 2002 r., by pomagać państwom UE w sytuacjach poważnych kataklizmów. Komisarz ds. polityki regionalnej Johannes Hahn odwiedził oba regiony natychmiast po nastąpieniu tragedii, aby sprawdzić, jakie potrzeby mogłyby zostać zaspokojone ze środków fundusz.

20 kwietnia portugalskie władze złożyły wniosek o pomoc ze środków funduszu, który jest obecnie rozpatrywany przez Komisję. Na początku maja upłynął również termin złożenia wniosku przez Francję. Jeśli spełnione zostaną warunki określone w rozporządzeniu w sprawie Funduszu Solidarności, Komisja zwróci się z prośbą do Parlamentu Europejskiego i państw członkowskich UE o udostępnienie niezbędnych sum pieniężnych na przyznanie pomocy. Pomoc finansowa w ramach Funduszu Solidarności pochodzi z dodatkowego wkładu do budżetu UE, przez co stanowi prawdziwy akt solidarności ze strony państw członkowskich.

Środki mogą być wykorzystane na zrefinansowanie najpilniejszych działań w sytuacjach kryzysowych prowadzonych przez władze publiczne, m.in. takich jak: naprawa niezbędnej infrastruktury, akcje ratunkowe lub zapewnienie czasowego zakwaterowania dla ofiar, a także oczyszczanie obszarów dotkniętych katastrofą. Chociaż środki pomocowe w ramach FSUE wypłacane są dopiero kilka miesięcy po klęsce, mogą być wykorzystywane z mocą wsteczną od daty nastąpienia zdarzenia. W żadnym z przypadków fundusz nie pokrywa prywatnych szkód majątkowych ani nie rekompensuje utraty dochodu.

WIĘCEJ INFORMACJI:

Fundusz Solidarności Unii Europejskiej

http://ec.europa.eu/regional_policy/funds/solidar/solid_pl.htm

http://europa.eu/legislation_summaries/regional_policy/provisions_and_instruments/g24217_en.htm

Zamknięcie pomocy (2000–2006) finansowanej z funduszy strukturalnych

Ostateczny termin składania dokumentów zamknięcia związanych z pomocą finansową w latach 2000–2006 upływa po piętnastu miesiącach od ostatecznego terminu kwalifikowalności.

Do tego czasu państwa członkowskie powinny przedłożyć wszystkie niezbędne dokumenty Komisji.

WIĘCEJ INFORMACJI:

http://ec.europa.eu/regional_policy/funds/2006/closure/index_en.htm

W każdym wydaniu „Panoramy” prezentujemy rozwój dwóch projektów z perspektywy osób nimi zarządzających. Analizujemy również blaski i cienie zarządzania projektami finansowanymi przez EFRR: wskazujemy problemy i dzielimy się rozwiązaniami.

PROJEKT

1

POPAKADEMIA OD ŚRODKA

W Mannheim mieści się nie tylko Musikpark o powierzchni 2 000 m², ale także jedyna w Niemczech uczelnia oferująca studia na kierunku muzyki współczesnej – Uniwersytet Muzyki Popularnej i Branży Muzycznej, inaczej Popakademia. „Panorama” odwiedza tę instytucję, stanowiącą bliźniaczy projekt opisywanego przez nas dotychczas Musikparku.

Tegoroczne osiągnięcia spełnieniem wszelkich oczekiwań

W Popakademii ubiegłoroczne plany przynoszą oczekiwane rezultaty: powstaje nowy kierunek studiów magisterskich w zakresie muzyki pop i znajomości przemysłu muzycznego. Do pierwotnego budynku dobudowano dwa piętra, na których mieszczą się nowe sale wykładowe, sale prób i studia nagrań będące chlubą uczelni. W miarę jak rozszerzają się możliwości współpracy z muzykami z innych krajów, motywacja pracowników i studentów rośnie.

Budowanie międzynarodowej renomy akademii

Prawdziwą atrakcją jest międzynarodowy obóz letni, który po raz pierwszy ruszył w ubiegłym roku. W pierwszym tygodniu sierpnia 80 studentów zebrało się, by połączyć talent i kulturę, tworząc bogatą mieszankę muzycznych stylów. Wielu z nich przybyło z innych uczelni muzycznych w Europie, ale niektórzy przemierzali znacznie dłuższą drogę, podróżując z USA czy z Chin.

To doskonałe uzupełnienie międzynarodowych kontaktów, które akademia zaczęła nawiązywać. Powstał nowy zespół zrzeszający muzyków z Dublinu i wszyscy są podekscytowani perspektywą dalszych działań.

Możliwości tego rodzaju mogą wynieść akademię na nowy poziom, jednak w tej kwestii dyrektor uczelni, Udo Dahmen, zachowuje większy dystans. „Większa koordynacja odgórna, z Brukseli, mogłaby przyczynić się do rozkwitu innych wydarzeń o zasięgu europejskim i międzynarodowym” – mówi. Europejskie spotkanie w postaci imprezy European Band & Business Camp (europejski obóz muzyczny i branżowy) w styczniu były wyjątkowo cennym doświadczeniem, które pozwoliło zawodowym muzykom spotkać się i nawiązać nowe kontakty. Niestety takie okazje można policzyć na palcach.

Osobiste kontakty to klucz do realizacji projektów finansowanych przez UE

EFRR, i inne fundusze UE, jest dobrze zorganizowany i zapewnia niezbędne zabezpieczenie dla projektu, jednak mógłby zostać udoskonalony. Udo Dahmen ma do zrealizowania całą masę pomysłów, jednak bez bezpośredniej pomocy urzędników, którzy mogą przeprowadzić chętnych przez labirynt wniosków, procedury związane z uruchomieniem różnych typów finansowania są trudne do zrozumienia.

Kiedy w 2007 r. wyczerpały się środki finansujące sieć MuZone Europe, Narodowa Agencja Programu „Uczenie się przez całe życie” w Bonn (Bundesinstitut für Berufsbildung), będącego częścią programu Leonardo, przestała odpowiadać za wdrażanie projektu związanego z akademią. Bezpośredni kontakt został zerwany i od tamtej pory menedżerowie projektu muszą porozumiewać się bezpośrednio z Agencją Wykonawczą [ds. Edukacji, Kultury i Sektora Audiowizualnego (EACEA)] odpowiedzialną za program „Uczenie się przez całe życie” w Brukseli.

Niemiecka akademia uzyskuje silne wsparcie na szczeblu regionalnym i lokalnym, dlatego czasem sytuacje, gdy nie wszystkie projekty są akceptowane, działają zniechęcająco. Zmudna praca nad wypełnianiem wniosków często prowadzi do odrzucenia projektów, ponieważ nie spełniają ścisłych wymogów programów UE.

Na poziomie bardziej przyziemnym codzienne działania na rzecz zachowania zgodności z wymogami UE są już opanowane i przebiegają bez większych przeszkód.

Fakty i liczby

Wkład EFRR: 2,6 mln €

Współfinansowanie krajowe: 776 000 €

WIĘCEJ INFORMACJI:

<http://www.popakademie.de/>

Łącząc siły świata akademickiego, sektora prywatnego i państwowej służby zdrowia, CNH pracuje nad zastosowaniem nanotechnologii w wykrywaniu chorób i określaniu właściwej terapii.

Posuwanie się naprzód, by rozwijać przedsiębiorczość

Działania w Ośrodku Nano-Zdrowia w Swansea nabierają pędu w miarę jak przybywa wyposażenia i personelu. Pracownicy ośrodka, obecnie oczekujący na własną, przystosowaną do potrzeb siedzibę przy Uniwersytecie w Swansea, której przekazanie do użytku przewidziane jest na koniec 2011 r., kontynuują prace niezrażeni koniecznością korzystania z przyuniwersyteckich lokali tymczasowych.

Ośrodek CNH, w drugim roku pięcioletniego planu, działa zgodnie z założeniami pod względem celów biznesowych i rozpiętości projektów. Po podwyższeniu jakości wyposażenia personel CNH pracowicie nawiązuje współpracę z licznymi firmami i ośrodkami badawczymi w ramach powiększania bazy klientów. Obecnie w opracowywaniu i testowaniu nowych produktów i procesów ośrodkowi CNH towarzyszy kilka innych ośrodków biomedycznych. Do pozostałych partnerów CNH należą lokalne przedsiębiorstwa, przy czym kilka z nich przeniosło swoje siedziby do Swansea, by móc korzystać z usług oferowanych przez ośrodek. Ponadto kontrahenci mają możliwość wyszukania ośrodka, kontaktując się z walijską organizacją wspierającą handel międzynarodowy, International Business Wales.

Działania na rzecz wykonalności procesu finansowania ze środków UE

Ośrodek ma szansę utrzymać się na rynku dzięki finansowaniu EFRR, dlatego dyrektor placówki, Tim Claypole, chętnie przyznaje, że przyszła dochodowość i reputacja ośrodka odzwierciedli również zaangażowanie UE. W związku z tym niekorzystne pierwsze wrażenia związane z europejską biurokracją postrzegane są jako przykra konieczność, bez której nie ma możliwości na zwiększenie zysków. Codzienne gromadzenie danych biznesowych od klientów może być frustrujące i powolne; może być sporym obciążeniem dla zespołu naukowców skorych do podjęcia pracy nad nowymi wynalazkami.

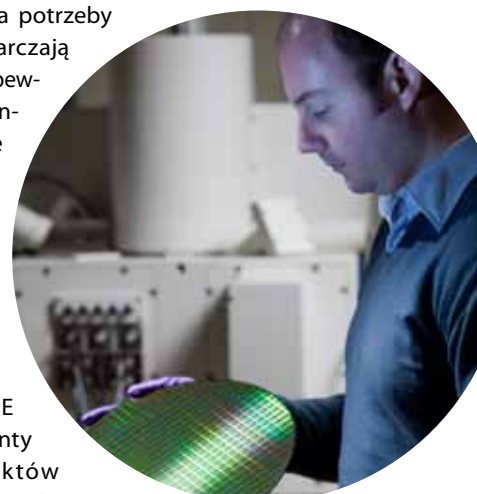
Klienci zobowiązani są dostarczyć szereg danych, zanim zostaną oficjalnie zarejestrowani do udziału w projekcie CNH. Dane te obejmują m.in. obrót, liczbę pracowników i, przede wszystkim, poziom dofinansowania ze środków publicznych, jaki uzyskają. Rzadko kiedy wszelkie niezbędne dane liczbowe można uzyskać od jednej osoby; firmy różnią się pod względem systemów zapisywania danych i pracowników za to odpowiedzialnych.

Poza tym istnieje wyraźna niespójność pomiędzy pozyskiwanymi danymi; w przypadku, gdy klient stosuje politykę równości szans, jak można wymagać udostępnienia danych liczbowych dotyczących płci i wieku pracowników.

Europejskie sieci to nowe horyzonty

Jednak w dalszej perspektywie przyszłe dane biznesowe dotyczące nowych projektów, obrotu i dochodowości stanowią doskonałą promocję dla ośrodka i przyczyniają się do zwiększenia jego konkurencyjności na rynku. Dodatkowo kwartalne spotkania projektowe z Walijskim Biurem Funduszy Europejskich (Wales European Funding Office, WEFO), które zajmuje się zestawianiem danych na potrzeby Komisji Europejskiej, dostarczają raportów na temat działań i zapewniają regularny przyływ finansowania. „Odkąd funkcjonuje struktura raportowania, nie jest to wcale uciążliwym zadaniem, natomiast świadomość, że WEFO jest zadowolone z projektów i procedur, jest bardzo uspakajająca” – mówi Claypole.

Finansowanie ze środków UE otwiera także nowe horyzonty dla wspólnych projektów badawczych w ramach europejskiego programu ramowego. Celem konferencji organizowanych przez UE i sieć CORDIS jest zdobycie informacji o swoich odpowiednikach w innych krajach i o tym, gdzie się znajdują. Żadna oferta biznesowa nie jest podawana na talerzu, za to ciężka praca za pośrednictwem sieci naukowców z innych państw członkowskich jest kluczem do zabezpieczenia projektów bieżących i tych, które nadejdą w przyszłości, a także sposobem na bezpośredni kontakt z osobami działającymi w tej samej branży na terenie Europy. Claypole z optymizmem podchodzi do europejskich perspektyw ośrodka: „Mając do dyspozycji wyposażenie i specjalistyczną wiedzę, nieustannie rozglądamy się za potencjalnymi partnerami badawczymi z innych krajów”.

Fakty i liczby

W ramach celu Konwergencja w Ośrodek Nano-Zdrowia zainwestowanych zostanie ponad 21 milionów euro. Finansowanie rozpoczęło się w 2009 roku i obejmuje okres 5 lat.

WIĘCEJ INFORMACJI:

<http://www.swan.ac.uk/nanohealth/>

WSPÓLNE POMYSŁY, WSPÓLNE REZULTATY

Ogłoszenie zdobywców nagród RegioStars

Wyłoniono zdobywców nagród RegioStars 2010 przyznawanych za najbardziej innowacyjne projekty regionalne w Europie: sześć zwycięskich projektów pochodzi z Belgii, Szwecji, Litwy (dwie nagrody), Niemiec i Francji. Nagrody wręczono w obecności europejskiego komisarza ds. polityki regionalnej, **Johannesa Hahna**, podczas ceremonii, która odbyła się 20 maja 2010 r. w Brukseli.

Tego roku do wygrania było sześć nagród: dwie nagrody „CityStar”, trzy za rozwój technologii informatycznych i komunikacyjnych oraz jedna w dziedzinie informacji i komunikacji. Nagrodzone projekty obejmują: przekształcenie terenu byłej kopalni w centrum rozwoju biznesu w Genk w Belgii, otwarcie instytutu mikrofinansowania dla imigrantek w Szwecji, zwiększenie znajomości obsługi komputera na Litwie, opracowanie nowego systemu telemonitoringu podczas leczenia ambulatoryjnego w Brandenburgii w Niemczech, zwiększenie zasięgu szybkich łączy szerokopasmowych w Auvergne we Francji oraz stworzenie oficjalnej strony internetowej dotyczącej wsparcia strukturalnego UE na rzecz Litwy. Zwycięzcy otrzymali kryształowe trofea w kształcie gwiazdy oraz nagrania wideo przedstawiające projekt. Informacje na temat wszystkich 24 finalistów, kryteriów kwalifikacji oraz członków jury można znaleźć pod adresem:

http://ec.europa.eu/regional_policy/cooperation/interregional/ecochange/regiostars_en.cfm.

Kategorie, w których nagrody przyznawane będą w roku 2011, ogłoszono w styczniu 2010 r., natomiast ostateczny termin zgłoszeń £wyznaczono na 16 lipca 2010 r.

WIĘCEJ INFORMACJI:

Materiały wideo dostępne na stronie

http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/video/regiostars2010/genk_fr.wmv

Nowy model biznesowy w dziedzinie monitorowania ambulatoryjnego pacjentów, Brandenburgia, Niemcy

Szybkie łącza szerokopasmowe w Auvergne, Francja

Centrum C-Mine w Genk, Belgia

Podstawowa znajomość obsługi komputera dla litewskich e-obywateli, Litwa

Instytut mikrofinansowania, środkowo-wschodnia Szwecja

DOROCZNA KONFERENCJA URBACT 30 LISTOPADA – 1 GRUDNIA 2010 W LIÈGE (BELGIA)

Doroczna konferencja zgromadzi kluczowych interesariuszy z 300 miast biorących udział w URBACT oraz partnerów: wybranych reprezentantów, praktyków, członków społeczeństwa obywatelskiego, ekspertów, przedstawicieli państw członkowskich oraz Komisji UE, a także osób chcących brać czynny udział w interaktywnej i konkretnej debacie na temat decydujących wyzwań miejskich.

Tego roku w ramach URBACT zostaną zaprezentowane i omówione rezultaty badania „Reakcje miast na kryzys”. Głównym tematem warsztatów będą następujące zagadnienia:

**8th European Week of Regions and Cities
Brussels**
4 - 7 October 2010

Europa 2020: konkurencyjność, współpraca i spójność we wszystkich regionach

VIII Europejski Tydzień Regionów i Miast – OPEN DAYS – organizowany corocznie od 2003 r., tego roku nastąpi w dniach 4–7 października. W ramach tego kluczowego wydarzenia, współorganizowanego przez Dyрекcję Generalną ds. Polityki Regionalnej Komisji Europejskiej (DG REGIO) i Komitet Regionów (KR), w Brukseli odbędzie się ponad 100 konferencji i seminariów.

Jednak atrakcje związane z OPEN DAYS nie ograniczają się do samej Brukseli: zorganizowanych zostanie 260 wydarzeń lokalnych na terenie Europy. Łącznie oczekuje się udziału ponad 6 000 uczestników, w tym przedstawicieli władz lokalnych, regionalnych i krajowych, a także urzędników UE, przedstawicieli środowiska akademickiego i mediów.

Konkurencyjność, współpraca i spójność

Oprócz nowej unijnej strategii Europa 2020 oraz dyskusji na temat przyszłości polityki spójności po roku 2013, tematem tegorocznego wydarzenia OPEN DAYS będą trzy główne zagadnienia: konkurencyjność, współpraca i spójność.

- Seminaria na temat konkurencyjności podkreślą wymiar regionalny innowacji, rozwoju i przyjaznego środowiska wzrostu gospodarczego.
- Głównym przedmiotem warsztatów w zakresie współpracy będzie współpraca terytorialna i transgraniczna, Europejskie Ugrupowanie Współpracy Terytorialnej (EUWT) oraz potencjał makroregionów jako przyszłego narzędzia na rzecz współpracy regionalnej.

- Miejsce młodych, imigrantów i osób starszych w mieście dziś i jutro oraz wartość dodana zrównoważonych i zintegrowanych polityk miejskich wychodzących naprzeciw tych wyzwaniom.
- Kluczowe elementy sukcesu małych i średnich miast.
- Zrównoważony rozwój, efektywność energetyczna i wybór finansowania.
- Śródk okresowa ocena programu URBACT. Jak zwiększyć lokalny wpływ wymian transnarodowych?

Od września zgłoszenia będą przyjmowane pod adresem:
www.urbact.eu

Więcej informacji: Sekcja ds. komunikacji URBACT
00 33 (0)1 4917 4581

- Wreszcie podczas wydarzeń zgrupowanych w ramach tematu spójności omówione zostaną pojęcia spójności terytorialnej i społecznej. Rozpatrzone zostaną kwestie lepszego zintegrowania różnych polityk na szczeblu lokalnym.

Możliwości współpracy sieciowej

Oprócz seminariów i warsztatów w ramach OPEN DAYS będzie również wiele okazji na mniej formalną wymianę poglądów. Na przykład w „Miejscu Spotkań” w siedzibie Komitetu Regionów zostanie udostępniona przestrzeń do celów spotkań nieformalnych i tworzenia sieci. Powstanie tam również szereg wystaw będących dla partnerów okazją do zaprezentowania projektów, zademonstrowania najlepszych praktyk oraz partnerstw publiczno-prywatnych w kontekście przyjaznej środowisku gospodarki regionalnej, zrównoważonych rozwiązań ekologicznych i współpracy terytorialnej.

Uniwersytet OPEN DAYS, który zgromadzi badaczy i naukowców największego formatu, pozwoli spojrzeć na rozwój regionalny i politykę spójności UE z akademickiego punktu widzenia i zachęci do dalszej debaty. Wreszcie po raz kolejny przy głównym wejściu do siedziby głównej Komisji Europejskiej powstanie tradycyjna scena OPEN DAYS, na której przedstawiciele regionów będą mieli okazję zaprezentować najlepsze praktyki przy użyciu bardziej twórczych środków przekazu, takich jak muzyka, taniec i przedstawienia teatralne.

Atrakcja polityki regionalnej

Odkąd po raz pierwszy zorganizowano Europejski Tydzień Regionów i Miast w 2003 r. – OPEN DAYS szybko stał się doroczną atrakcją polityki regionalnej, każdego roku przyciągającą coraz większą liczbę uczestników. Tylko w tym roku swój udział w wydarzeniu zgłosiło 245 regionów i miast z 34 krajów – więcej niż kiedykolwiek wcześniej. Na olbrzymi sukces wydarzenia zwrócono również uwagę podczas mającej niedawno miejsce ceremonii wręczenia nagród w ramach Brukselskiego Tygodnia Spotkań, ogólnoeuropejskiej konferencji specjalistów z branży spotkań.

Wydarzenie OPEN DAYS 2009, które zdobyło uznanie za innowacyjność i przyniosło Brukseli prestiż na poziomie krajowym i międzynarodowym, zostało wyróżnione tytułem „Najlepszego Wydarzenia roku 2009” w kategorii „stowarzyszenia i spotkania instytucjonalne” – było to dodatkową zachętą, by tegoroczna edycja OPEN DAYS odniosła równie spektakularny sukces.

Ostateczny program i internetowy formularz rejestracji można znaleźć na stronie OPEN DAYS:

http://ec.europa.eu/regional_policy/conferences/od2010/index.cfm?nmenu=1&sub=100

DATY	WYDARZENIE	MIEJSCE
23–24 września (do potwierdzenia)	Integracja Romów: Od gromadzenia i oceny danych do polityki opartej na faktach http://ec.europa.eu/regional_policy/index_pl.htm	Bruksela (BE)
23–24 września	XI Bałtyckie Forum Gospodarcze – „Strategia UE dla Morza Bałtyckiego na rzecz konkurencyjności regionu” http://www.conferences.lv/	Ryga (LV)
4-7 października	Dni Otwarte – VIII Europejski Tydzień Regionów i Miast – „Cel 2020: Konkurencyjność, współpraca i spójność w regionach” http://www.opendays.europa.eu/	Bruksela (BE)
13-14 października	Doroczne Forum w ramach Strategii UE dla Morza Bałtyckiego http://www.bssc.com/news.asp?id=8657&pid=79&sid=79	Tallinn (EE)
Październik-listopad	Instrumenty mikrofinansowe http://ec.europa.eu/regional_policy/funds/2007/jjj/	Bruksela (BE)
18–19 listopada	Konferencja JESSICA i JEREMIE http://ec.europa.eu/regional_policy/funds/2007/jjj/	Bruksela (BE)
30 listopada – 1 grudnia	Doroczna Konferencja Urbact	Liège (BE)
31 stycznia 2011 – 1 lutego 2011 (do potwierdzenia)	5 Forum Spójności	Bruksela (BE)

Dodatkowe informacje o wymienionych imprezach znajdują się w części „Kalendarium” naszego serwisu internetowego Inforegio:
http://ec.europa.eu/regional_policy/conferences/agenda/index_pl.cfm

W jednej z kolejnych edycji „Panoramy” zbadamy, w jaki sposób światowy kryzys gospodarczy, który rozpoczął się w 2008 r., ujawnił wewnętrzne słabości strukturalne w wielu krajach i regionach Europy niezależnie od ich poziomu rozwoju gospodarczego i społecznego.

Przeprowadzimy analizę różnych reakcji udostępnionych za pośrednictwem europejskiej polityki spójności; wszelkie opinie na ten temat, jak również przykłady są mile widziane.

Jeżeli chcieliby Państwo podzielić się informacjami o interesujących działaniach związanych z powyższymi tematami, zadać pytania bądź wyrazić opinię o tych lub innych kwestiach związanych z polityką regionalną, prosimy pisać pod adresem:

regio-panorama@ec.europa.eu

KN-LR-10-034-PL-C

ISSN 1725-8243

© Unia Europejska, 2010
Przedruk dozwolony pod warunkiem podania źródła.

